

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra. 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre 3. Negyedévre 4. 50.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Az adótörvények elodázása.

Debreczen, dec. 14.

Ahol elemi csapások pusztítottak, ott le kell írni az adókat. Az állam, ha az egyes emberrel szemben elismeri és gyakorolja ezt az elvet, nem tagadhatja meg azt, amikor a gazdasági krízis az elemi csapás módjával és kárával az egész országra csapott le. Természetesen általános adó-nemfizetést, adóleirást ez nem jelenthet. Hanem azt már indokolhatja, hogy ilyen időkben az adózás terhei ne fokoztassanak.

Az ország pedig valósággal elemi csapásként viseli a mai állapotot. Máskor is próbára teszi az országot, ha háborus helyzet elé kerül. Most azonban a háboru lehetősége, az attól való félelem akkor következett be, amikor a gazdasági élet ellentálló képességét szinte kimerítette a hitel céljait szolgáló külföldi és belöldi tőkék visszavonulása, elzárkózása. Ez után jön a holnap bizonytalanságától való rettegés, amikor senki se mer vállalkozni üzletet kötni, vásárolni, sőt a legszükségesebb igényeinek kielégítését is korlátozza. A megszünt vállalkozási kedv, a befagyott vásár pedig csökkenti a fizetőképességet, — mindez pedig az egész országra, annak minden rétegére és területére áthárítja a bajok hatásait.

Még ha nem is alszik el újra és vég-

kép a pislogni kezdő remény, hogy a fegyveres összeütközést, a bizonytalanságnak elhuzódása, makács volta már eddig is fölé a háboru káraival. A mialatt pedig a gazdasági élet ilyen teherrel készül átvonulni az új esztendőbe, ott ijesztően várja az újabb baj: az adóreformokkal járó nagyobb terhek tömege. Biztosan megállapítani nem lehet, hogy az új adótörvények, amelyek, úgy mondják, a modern adóztatási elvek és a haladottabb teherviselési elméletek alapján készültek, valósággal adóemelést fognak jelenteni. A legtöbb valószínűség azonban amellel szól, hogy igen. Ha egyéb nem tenné valószínűvé: ott van a törvényeknek és végrehajtási utasításoknak az a rendelkezése, amely kimondja, hogy az új adókból befolyó jövedelem az eddigiéknél kevesebb nem lehet. És bizonyítja az, hogy a közvetlenül érdekelt adósok azóta kezdnek irtózni az új adótörvényektől, amióta előadások, ismertető füzetek révén és egyéb módokon azok tartalmával és rendelkezéseivel egyre jobban ismerősök lesznek.

Az pedig kétségtelen, hogy a mai nehez idők az állami jövedelmek fokozására nem alkalmasak. Lehet, hogy az államnak is most lenne leginkább szüksége a nagyobb bevételekre, de az államháztartás technikájának van rá módja, hogy a beállott nagyobb igényeket a lehetőségig kielé-

gitse, anélkül, hogy az adózókat most kelljen erősebben megsarcolnia.

Ezek a kétségtelen igazságok, úgy látszik, hatottak a kormányra, amikor az adótörvények életbeléptetésének elhalasztását határozta el. A felfüggesztés — úgy jelentik félhivatalosan — elvben el van határozva, csak még a formán gondolkodnak, amelyben ezt az örvendetes fordulatot valóságba öntik. A kormány kétségtelenül vonakodva, nehezen szánta magát erre a lépésre, amelyet azonban a legkomolyabb helyzet sürgetett. Amilyen örömet jelent ez az adózókra, olyan gondot okoz ez annak az egyensulynak helyreállításában, amelynél a várható adójövedelmi többletet alighanem számításba vették. Azzal azonban, hogy a felfüggesztést elhatározta a kormány, nemcsak a kényszerítő szükségnek engedett, hanem jelét adta annak, hogy hivatásában nem köti az egyoldalúság.

Mikor ezt a fordulatot, — sok nagy baj között egy kicsi öröme valót, — hírül adjuk, találunk mellette valami följegyezni valót. Az ország törvényhozása sajátságos körülmények között, ellenzék nélkül dolgozik. Az ellenzék állítólag meg van fosztva annak lehetőségétől, hogy ellenőrző hivatását gyakorolhassa. De azért, úgy látszik, megtalálta a formáját az ellenparlamentben, amelyet az utolsó időkig szívesen fenntartott. Nos, az ellen-

Legszebb karácsonyi ajándékok FEKETÉNÉL.

Örök törvény.

Hítványság! de mégis úgy volt: hallgatóztam! úgy lestem el, ami alább vagon, ott az új állatkerti struccpanya mellett, borongós, októberi nap délutánján.

Az egyik strucc beszélt: Nem' gyerek! nem mese ez! igaz valóság, régi világunk, nagy szabadságunk, hatalmas pusztánk gyönyörűségét óh! mért is nem ismeritek ti is! Mért kellett oly hamar onnan elszakadnotok!?

Álmait vesztett vénülő társa leakarta hiteni a nagy lelkesedést: Megint ábrándozol? Megint csábítgatod az ifjakat?! Nincs itt bőven eleded? Hiszen nem létel ennyit otthon ezerszer nagyobb területen, nem ám! csak roppant fáradság után!

— Mit fáradság?! mondd inkább gyönyörűség! vágatni az izzó homok felett! vágatni a ragyogó nap alatt. Nézd, milyen itt mindakettő! e korlátok közé szorított kis területen van-e fény? van-e melege a homoknak? És hová lett izzó sugárzása a fényes napnak? Alighogy megkezdte napi útját, alig kapaszkodik az ég peremén, csak úgy oldalvást hideg szemmel küld egy pár halvány, fagyos sugarat, máris belefárad, máris bucsuzik.

De minálunk! óh! a jó Isten lámpása minálunk másképen ragyog! Utja felmegy a magas ég legfelsőbb csúcsáig, onnan felülről ontja az aranyesőt, izzásba hozza a homokszemet, izzásba hozza! — a sziveket is!

Lásd, bárhogyan mímelled az elfásultat! — látom! — szemedben föl villant most is egy fényes sugar. Tudom: úgy belül, magadban te is szokszor álmodozol. . . . Ne akard hát megölni az ifjak álmát, egyetlen gyönyörűségét e ködös világnak.

Szomorú társa imígy felelt: De lásd veszedelmes nagyon a játék, melyre őket tanított, mert mindig szebb az álom, mint a valóság, lelkiükbe öntesz érzéseket, gondolatokat és azok ott ismét szebbé válnak, mert — „a gondolat mindig szebb, mint a forma, melyben kifejezésre jut”. — És ha fantáziájukat fölcsigázod a hetedik égig, milyen mélységes lesz a zuhanás, ha az életet nézik az álom után!

Okoskodásod nagyon bölcs, nagyon realis, csak hirdesd ezt tovább, én azonban tovább is festetem előttük régi hazánk gyönyörű képét.

Nem folytathatták tovább a vitakozást, az állatkert kerített helyeit vendégsereg vette körül. A hatalmas struccokat is nézegették. Csintalan kis fiuk megnyergelni szerették volna. A nagy fiuk? az emberek? óh! azok

lenézően nézegették a strucc madarak fejletlen szárnyát. Hiszen! ma már mindenki álmódó aviatikus, a lenézés meg olyan könyönyű dolog!

Most zajos társaság következett. Selyem suhású, fényes öltözékű, szépséges asszony-sereg. Méteres kalapiukról csak úgy omlottak a minden színben pompázó plörözök. Vállukat is verte a busan bölöngató, gyászosan lengő szomorú toll. Jókedvű kacabással, élcelve, viccelődve nézegették a plörözöket adó madarakat.

Ki vette volna észre rémülésre vált tekintetét az álmait vesztett öreg, mogorva struccmadárnak?

De mégis! másik öregtársa észrevette. Lelkem! édes bajtársam mi bajod!?

Mint tébolyodott reszkető félelemmel szegezte szemét továbbra is álmait vesztett öreg struccmadár a leghosszabb plörözre.

— Nézd — így kezdte beszédét — ilyen tollat nem láttam soha, pedig társaim számát — ah! oly sokan voltak — nem is tudom. Afrika pusztáin toll ily hosszúra eddig soha sem nőtt! ez rosszat jelent! ki tudja? . . . Talán már ott sem süt sugárzó ragyogással, izzó melegen a fényes nap! . . . a természet hidegre vált . . . az Ur Isten társainknak megleget adó új gunyát adott! . . . Nézd, milyen

parlamentben, ahol igazán nagy változásokkal kavarták a témákat, egy szó se hangzott el az adótörvények életbeléptetésének elhalasztása iránt. Azt a szerepet, amely ilyen helyzetben és ilyen dolgokban az ellenzékre várna, a magyar városok kongresszusa és a fővárosnak — tulajdonképpen munkapárti — képviselői vállalták a kormánnyal szemben. Mindez két eredményre viszi a megfigyelést. Az egyik, hogy az ellenzékre szükség van ugyan, de a magyar parlament mai ellenzéké nem tudja tisztán igazán betölteni, akár a parlamenten belül van, akár azon kívül. A másik pedig az a vigasztaló, hogy a többség kerete nem jelenti olyan korlátját a törvényhozó szabadságának, hogy az a közvélemény jogos követeléseinek hangsúlyozásában, érvényesítésében akadályozná, a kormány pedig a parlament kivételes állapotát, ellenzék-nélküliségét nem tekinti olyan hatalomnak, amellyel álláspontját mindenképpen keresztülvigye, hanem ilyen helyzetben is meghajlik a kétségtelessé és akuttá vált közérdek előtt, amely az életbeléptetés küszöbén álló adótörvények felfüggesztését követelte.

A MUNKAPÁRT ÉRTEKEZLETE. Fővárosi tudósítónk jelenti: A nemzeti munkapárt ma délután tartott értekezletet, amelyen az adótörvény életbeléptetését tárgyalták. Lukács László miniszterelnök kijelenti, hogy a pártban követnék Vázsonyi Vilmost, aki megkapott népszerűségét szeretné bearányozni. A törvényt nem lehet sutba dobni, de azt szívesen teszi, hogy a kivetést a gazdasági helyzetre tekintettel elodázza. Tölgyszky János pénzügyminiszter másfél órában beszédben ismertette az adótörvényeket, a melyek éppen a szegény embereken könnyítenek.

Hajlandó július 1-ig az adóketést megelőzni s ha akkor sem javulnak az állapotok, az idén a régi adótörvényeket megtartani.

mélyeségs szomorúsággal hullanak a tollszálok egymásután! . . .

És zokogott halálos zokogással.

— Hát így vagyunk? — felelt a társa. — Okosságát hirdető eszed csak köburok? amely izzó parazsat takar? Fáj hát neked is a szived, van hát álmod neked is? Hogy téged, velünk együtt eltemettek, abban megnyugodtál! de lelked imája kért, könyörgött, hogy ott messze a régi hazában legyen vidámság, legyen öröm. És most, hogy szomorú bizonyosságok keringenek: kétségbe esel! Na édes társam, légy hát erős, hiszen nem vesztett még el minden talán?! Vári utánna járok, az igazságot kikutatom, az majd beszélni fog mint írott levél. És a következő pillanatban a legszebb kalap, legszebb plöröz közelebe termett a struccmadár, jó darabig meredt, vizsla szemmel nézte, egyre nézte s egyszer csak meglelt fejtve a nagy titok.

Istenem! minő öröm! hiszen a toll szomorúsága csak imitált. Nézd öreg társam, minden egyes szálcscska emberikéztől összekötözött! Süti hát a nap a régi hazában! izzik a homok a régi otthon sivatagjában! Nézd! ne sirj! muló emberi találmány az egész! öszszegabancsolt apró hiuság! nagyot akaró gyarló semmisség!

Lett erre öröm a struccanyán. Az álmait vesztett öreg madár letörülte a hulló könnyeket, hűségese társa pedig elkezdte a régi mesét, szent áhitattal hallgatták a fiatalok: Régi hazánknak, gyönyörű pusztánknak, stb.

Vida Ilona.

Khuen-Héderváry Károly gróf, Tisza István gróf, Sándor Pál, Heltai Ferenc szólaltak még föl hosszabban, mire az értekezlet a javaslatot elfogadta.

Szemle a koalíción

Andrássy Jaulus — A parlamenti őrség

Janus-arcu politikusaink sorában különösen kitűnik Andrássy Gyula gróf. A belső titkos tanácsosi kuruczságnak típusa ő s különösen abban ügyeskedik, hogy fent ne vegyék észre azt az arcát, amelyet lefelé mutat, lent meg ne lássák meg azt, amelyet fölfelé ölt. S annyira vérében van e kettős játék, hogy most már ugyanegy cikkben játsza e kettős szerepet. Rettentően félti a koronát attól, hogy a parlamenti őrségről szóló törvény szentesítésével a pártküzdélem hullámai érintik majd. De ugyanekkor maga korbácsolja fel ellene a pártküzdélem hullámai. S mialatt kéri a főrendeket, ne engedjék meg, „hogy a király személye bevonassék ebbe az odíózus kérdésbe”: — addig maga nemcsak bevonja, hanem a monarchikus államrend elleni éretlen és alantas izgatásokról azt mondja, hogy „mégsem ignorálható”.

Andrássy Gyula gróf arra akarja birni a főrendiházat, hogy ne szavazza meg a parlamenti őrségről szóló törvényt s ilyen módon kapacitálja a főrendeket: „Ha a főrendiház visszaküldené a parlamenti őrségről szóló javaslatot, ezzel nem foglalna állást az ellen, hogy a képviselőház a maga céljaira karhatalmat szerezzen. Csak azt mondaná ki, hogy nem akar ebbe a kérdésbe beavatkozni . . . Ha a képviselőház szükségnek tartja, hogy őrsége legyen, szervezze meg azt saját hatáskörében. A főrendiház ezt nem akadályozná meg és a képviselőház budgetjébe felveendő összeghez természetesen hozzájárulna.”

Andrássy szerint tehát most nem az a baj, hogy őrséget szerveznek, sőt ily őrség szervezésének költségeihez a főrendiház is hozzájárulhatna; — a baj az, hogy a képviselőház nem a maga hatáskörében szervezi meg az őrséget, hanem törvényhozási uton. Ha pedig Andrássy óhaja szerint történnék a dolog s a képviselőház törvény nélkül a maga hatáskörében szervezné fegyveres védelmét: a nemes grófnak természetesen az lenne a nagy kifogása, hogy ily lényeges intézkedés, mely egyuttal a 48-as törvény kiegészítése, törvényhozási ténykedés nélkül történik. Mert Andrássy mindig az ellenkező eljárást tartja helyesnek s ha véletlenül ezt az ellenkező eljárást követik, hát akkor megint annak az ellenkezője a helyesebb.

A meggyőződés teljes hiányát pedig semmi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy magát a parlamenti őrséget nem kifogásolja, csak éppen megteremtését akarja megakadályozni. Ez az a meddő, taktikázó politika, a mely azt is támadja, a mit — helyesel s oly módon helyesel valamit, hogy az világért se valósuljon meg.

Amerikai levelek.

Emberek és gépek küzdelme. — A halálraítélt rendőrhadnagy. — Amerikai ítéletek.

Newark (New-Jersey), nov. 10.

Századunk határkövet fog képezni az emberiség történetében. Korunk szülte Edisons, Marconit, Wrightot, kiknek lángelméje az ember szolgálatába hajtotta a villamoságot, meghódította a levegőt, eltüntette a fizikai távolságot.

A tudomány fáklyája bevilágít a természet legtitkosabb régióiba és ma-holnap hallani fogjuk, hogy kémiai uton életet lehelnek a holt tömegbe. Ha ma élne bölcs Akiba rabbi, nem mondhatná: „Semmi új nincs az ég alatt”. — sőt talán ő kigyelme is a talmud forgatása mellett valami új patenton törné a fejét.

A tudomány nem ismer akadályt. Miként a jéggé fagyott vízcsepp megrepszti a hatalmas sziklát, a tudomány egy szikrája hamuvá perzseli évezredek megdönthetetlenek vélt hagyományait. Sohsem tudjuk, mit rejt a holnap méhében. Csak egyet nem tudnak feltalálni, a gyógyírt, mely eltüntesse a társadalom bensejét emészto fekélyeket, nyavalyákat, egy szóval a nyomort. A nagyszerű találmányok gyakorlati hasznát hiába keressük az összesség érdekét véve tekintetbe. Ime: a haladás rekordját törte meg az utolsó évtizedben a géptechnika. Ma oly tökéletes szerzők, oly kombinált szerkezetű gépek állnak rendelkezésünkre, hogy az emberi munkaerő majd feleslegessé válik. Mi csak regulátorok vagyunk. Már az igáslovak is nyugalomba mehetnek, pótolja őket az automobilkocsi. Ily körülmények és feltételek valóra válhatnak Bellamy álmát és 3—4 órai napi munka termelése fedezné az ember szükségletét. Ép ennek ellenkezője az eredmény: minden új találmány újabb ezer és ezer munkáskart tesz feleslegessé, a jólét helyett nyomort terjeszt, a bő termelés szükségét idéz elő. Ha ezek okait nem is keressük, az okozat előtt azonban nem hunyhatunk szemet.

A nyomorszülte tragédiákról regél a mindennapi krónika. Gyilkosság, öngyilkosság, rablás, sikkasztás, prostitúció, stb. éféle tárgyú históriák töltik be a lapok hasábjait. Vegyünk csak kezünkbe egy amerikai lapot. Látunk benne politikát, mely abból áll, hogy melyik trust, melyik szenátort, illetve melyik pártot vásárolta meg. A new-yorki rendőrség botránnya. A gyilkos Gibson ügyvéd ügye, ki „gróf” Szabóné (Amerikában nagyon ócska jószág a grófi cím) Menschik Rózsát a vízbe fojtotta, hogy annak circa tizezer dollár értékű vagyonát magának kaparítsa. A feleséggyilkos Mac Farland ügye, kit fél évvel ezelőtt villanyos székre ítélte a jury, de új tárgyalást kapva, felmentetett és a tárgyaló teremből első utja az anyakönyvvezetőhöz vezetett, hogy volt kedvesét, feleségül vegye. Óriási vasuti kisiklás Conn. államban, bányarobbanás W. Virginában, stb., stb. Minek tovább menni, elég ez egy szuszra. Mindegyik esetben keresik a bűnöst. Bűnös?! — nincs, miként Lombroso, megmondta volt. De igenis bűnös a társadalom. És előbb szül „gyáva nyulat Nubia párdúca”, mint egy bűnös, beteg társadalom egészséges individuumot.

A new-yorki rendőrhadnagy nem kivétel, inkább típus. A nagyvárosok coefficiente a lebujok, az undarworld (alvilág), mely legalkalmasabb lerakódó helye a szennynek, mocsárnak, piszoknak és hol huzódhatik meg jobban a patkány, mint e büzhödött környezetben.

Melyik nagyváros rendőrsége nincs ösz-

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FIÓK ÜZLETEK!

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota.)

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főújság 11-57. sz. Flókuszet 732. sz.

szeköttetésben a könnyelmű, ledér élet férgeivel. Mindnyájunkat kísért a gyors és könnyű meggazdagodás vágya. A sátán nem nyugszik soha. Egy megfélemlített pillanat és a szilárd akarattal nem bíró egyén hálójában van. Egy lépés és nincs többé visszatérés. Kain bélyegét nem lehet letörölni. A lejtő sikamlós, meredek.

Becker rendőrhadnagyon beteljesedett a régi, igaz magyar példaszó: korpa közé keveredett, megették a disznók. Szövetségese, vámszedője verte ki koporsójának szegeit. A legnyomorultabb páriának is drága az élete. A kopaszfejű Jack Rose, hogy életét megmentse, vallott. (A state-witness, államtanu, részére immunitás biztosított.) Az alvilág e vámpirja nyolc óra hosszat állott az esküdtsek előtt. Nyolc óráig faggatták, vallatták, igyekeztek a vádlott védői zavarba hozni és ő 1400 kérdésre minden zavar nélkül, egyszerű, egyenes és a valószínűség kritériumát soha át nem lépő választ adott. A játékos vallomása lenyomta az igazság serpenyőjét. Goff bíró így instrualta a jury tagjait: „Vagy hitelt adnak J. Rose szavainak, vagy nem. Ha igen, bünyös a vádlott elsőfoku gyilkosságban, (first degree), ha nem, fel kell menteni”. Az esküdtsek félrevonulva nyolc óráig tanácskoztak, míg harmadszori leszavazásra meggyezésre jutottak és meghozták „a nép nevében” egyhangú verdiktjüket: „Guilty”. A bünyös rendőrhadnagy, a system áldozata már Sing-Sing halottas kamrájában várta dec. 9-iki napfelkeltét, mely napot jelölte ki a bíró az elektromos szék általi kivégzés időpontjául.

Nem kell azonban nagyon megijedni. Le fog nyugodni a nap dec. 9-ikén anélkül, hogy Becker végrehajtanák a szörnyű ítéletet. Van elég még a graftelt pénzből, vannak híres és körmönfont ügyvédek, kik léket vágnak a legjobb törvényen és a legbölcsebb ítéleten is. Harry Thaw-t is boldognak nyilvánították annak idején, azonban a milliomos család gyilkos fia csak nem juthat villanyos székre. Azóta a familia jó egynehányszor bebizonyította, hogy a fiu épelméjű, most meg az akkori ügyész, mr. Jerome, ugyanannyszor igazolja, hogy bolond. Most már csak az lehet a kérdés, hogy vajon ki is a bolond? Harry-e, a professzorok, kik bolondnak, az ellenprofesszorok, kik józannak mondják, avagy az exügyész-e, ki akkor ép elméjűnek, most meg bolondnak nyilvánították! A 15 évre elítélt jégkirály, mr. Morse már újból ott operál a Wall-Streeten és harácsolja össze a milliákat. A Slocum kapitánya is boldogan élvezi a szabadságot.

E dolgok az atlantic-cityi polgár históriáját juttatják emlékembe. Az illető egyén még öregatyja után örökölt egy kis régi házikót, mely ép a milliomosok palotái között foglalt helyet. Persze ezek nem jó szemmel nézték, de az atyafi semmi pénzért sem akart megválni a családi birtoktól. Egy kis ice-cream és confectionery üzletet tartott, de annyira dolgoztak ellene, hogy száraz kenyérré valót sem keresett. A milliomosok minden eszközt felhasználtak ellene, de az öreg sem maradt adós a válaszzal. Hatalmas ponyvát huzatott házán keresztül és óriási betűkkel rápingáltatta: „The small thieves go to jail, the big thieves go to Atlantic City and to Europe for pleasure. For sale only for negers or gypsies”. (A kis tolvajok börtönbe kerülnek, a nagy tolvajok A. C.-be és Európába mennek üdülni. A ház eladó, de csakis négereknek vagy cigányoknak.)

A kis viskó ma is régi helyén áll és a tenger partján automobillal milliomosok gyönyörködhetnek a rájuk nézve épen nem hízogó igazmondáson.

Korunk kimagaslik az emberiség történetében, kezdtem volt leveletem. Egyrészt a nagyszerű találmányok, másrészt az óriási nyomor és ennek gyümölcse, a bűnök sokasága karakterizálják. Ép megérett a rendszer, hogy új Megváltó kerekedjék, ki megvirgacsolja a farizeusokat és egy új világot, szebbet, nemesebbet, boldogabbat hozand az emberiség részére, melyben nem lesz nyomor és nem lesz bűn.

R. D.

Az adóreform

A képviselőház ülése

A kormány a polgárság érdekeivel számolva teljes előzékenységgel honorálta azokat az aggodalmakat, hogy a jelenlegi rossz gazdasági helyzet az adóreform életbeléptetésére nem alkalmas és éppen azért Teleszky pénzügyminiszter indítványára úgy határozott, hogy az új adótörvények életbeléptetése július 1-ig felfüggesztetik és amennyiben a gazdasági helyzet addig sem javul meg, akkor az adókivetések a régi törvény alapján fognak megtörténni.

A kormánynak ez az intézkedése teljesen megnyugtatta a nemzeti munkapártot és éppen úgy meg fogja nyugtatni az országot is. A nemzeti munkapárt ma délben tartott értekezletén egyébként a pénzügyminiszter egy nagyszabású beszédben azt is beigazolta, hogy az adóreform intézkedése ellen való aggodalom egyáltalában jogosulatlan és adatokkal bizonyított be, hogy főképpen a kis emberek kevesebbet fognak fizetni, mint eddig fizettek. Az adóteher az ország egyetemére nem lesz nagyobb, a teher elosztása pedig igazságosabb lesz, mert csak a tehetősebbek fognak többet fizetni.

A nemzeti munkapárt egysége az adókérdésekbe megindult mozgalmat sikerrel kiállta, aminthogy kétségtelen is volt, hogy kellő felvilágosítás után ebben a másodrendű kérdésben a pártnak egysége fel nem borul, mert ennek a pártnak még igen nagy missziója és feladatai vannak, melyeket az ország érdekében teljesítenie kell és teljesíteni is fog.

A képviselőház folyosóján ma egész délelőtt az adóreform kérdéséről volt szó. Tisza István gróf már fél tizkor megjelent a Házban és azonnal tanácskozássra vonult vissza Teleszky János pénzügyminiszterrel és Lukács László miniszterelnökkel. A tanácskozás majdnem egy óra hosszat tartott. Eközben a folyosón csoportok képződtek. Az egyik csoportban Darvay Fülöp, Várady Zsigmond, Beóthy Pál és László, Erdélyi Sándor és még igen sokan voltak s mindannyian az adóreformról beszéltek.

A diskurzusnak az elnök cseppet sem vett végett. A munkapárt különben ebben az ügyben ma délben értekezletet tartott.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Elnök Tisza István gróf. Az előterjesztései után

Almay Olivér a gazdasági bizottság előadója terjesztette be a bizottság jelentését. Felolvasták az indítvány és interpellációs könyvet, amelyben újabb bejegyzés nincs.

Következett a napiszertint az 1913. évi állami költségvetés tárgyalása. (Pénzügyi bizottság jelentése.)

Hegedüs Loránt előadó rövid ösmertetése után a javaslatot általánosságban és részleteiben is vita nélkül elfogadták. (Éljenezés.)

Teleszky János pénzügyminiszter be-terjeszti az appropriációnális törvényjavaslatot.

Elnök megállapítja a legközelebbi ülés idejét és napirendjét s ezzel az alig husz percig tartó ülés véget ért.

Naptárunk

A „*Debreceni Független Ujság*” ezidei képes naptára ma került ki a sajtó alól, olyan színes, mindent befogadó és élvezetes tartalommal, minővel még a mi áldozatkésztségünk sem dicsekedhetett soha. Az elmúlt év nagy eseményei elfogulatlan tollal vannak ott megrögzítve s ami szépet és jót ennek a városnak számottevő tollforgatói alkotottak, azt ott találja csokorba kötve az olvasó. Azon igyekeztünk, hogy ne csak diszes külsőt, hanem izléses és értékes belső tartalmat is nyujthassunk, éppen azért irodalmi színvonalon is igyekeztünk tartani közleményeinket. Mert számot tartottunk arra a kritikai mértékre, mellyel olvasóink a mi munkásságunkat évek óta mérlegelni és becsülni tudják.

Ezt a munkát a jövőben is ugyanaz az elfogulatlanság, a közügyek iránt jólértésűség a napi eseményekben és izlés a szerkesztés formái mögött, fogják vezetni, mely ma a „*Debreceni Független Ujság*”-ot az olvasó közönség szeretetében megerősítette. A mi ki-tartásunk a nagyközönség bizalmában edző-dött acélossá, stílusunk a debreceni kulturából jegecesedett ki. Hűséges zászlóvivői, bátor katonái akarunk ezután is lenni minden köz-ügynek. S ha úgy megértetünk, mind eddig, soha el nem lankadó szeretettel és odaadás-sal, az áldozatkésztségnek legmesszebbmenő határáig elkísérjük az olvasót. Ennek a köl-csönös megértésnek a lelkéből születt az új naptár is, melynek tartalmát minden elfogult-ság nélkül mondhatjuk, úgy alakí, mint tar-talmi szempontból az ily szabású kiadványok fölött magasan kiemelkedőnek.

A 340 oldalra terjedő és képekkel élén-ken tarkított mű holnap kerül előfizetőink kezeihez és a következő tartalommal jelenik meg:

	Oldal
Naptári rész	1—32
Szépirodalmi rész.	
Beköszöntő szavak	33
Az év története	35
A hegyesi és macsi zálogváltóper — Zoltai Lajos	65
Két városi emberről, Körner Adolf és dr. Tóth Emil	73
Hazafelé. (Költemény.) Szaboleska Mihály	74
A hitvány Császi. Móricz Pál	75
Asszonykéz a boncteremben. (Költe- mény.) Kuthy Sándor	79
Az új görög katolikus magyar püs- pökségről. Petrus Jenő	80
Magyarok Rómában. (Költemény.) Petrus Jenő	88
Szerelmi játék. Vándor Iván	88
Sötétből. (Költemény.) Vértessy Gyula	91
Társadalmunk vesztesége	92
Halott álmok. (Költemény.) Zivuska Andor	99
Jégvirág. Uray Sándor	99
A kis nyomorék. Ady Endre	102
Az elizott királyné. Bródy Sándor	104
Lóverseny-történet. Heltai Jenő	107
Aki nem néz vissza. Kanizsai Endre	110

Megkezdődött a karácsonyi nagyvásár

LANTOS Csipkeáruházá-
ban Sas-u. 4.
Tiszta selyem harisnya min-
den színben, párja 6 korona.

	Oldal
A sötétben. Révész Gyula	114
Az elzüllött ember. Krúdy Gyula	116
Gyuszi kalandja. Nagy Endre	119
A ketrec. Szini Gyula	121
A csurogi kártyások. Szekula Jenő	125
Csak hiúság volt. Zih Sándorné	130
A csizmadia meg a hét fia. P. Abraham Ernő	133
Az ondódi tündér. Koncz Ákos	136
Olasz szerelem. Biró Lajos	140
Népszerű tudomány	143
Mindenféle esetek	148
Háztartási jegyzetek	152
Adomák	154 és 196
Bérmunkások díjszabályzata	157
Rélyegfokozat	158
Kamatmutató tábla	158
Postadíjjegyzék	159
Cim- és névtár	161
Vásárok	261
Debreceni vásárok	284
Tanácsadó	286
Anekdóták	287
Hirdetések	289 — 340

Kihordó asszonyaink csak igen korlátolt mennyiségben vihetik egy-egy napon szét a naptárt, úgy, hogy a kézbesítés mintegy 8—10 napot vesz igénybe. Ezuttal figyelmeztetünk mindenkit, akit illet, hogy hátralékos előfizetőink a naptárt csakis tartozásaik kiegyenlítése után kaphják meg. Nem előfizetőknél naptárunkat nem adjuk. Új előfizetőknél, ha legalább egy negyedévre előfizetnek, szintén ingyen adjuk e nagyszabású naptárt. Előfizetéseket elfogadjuk bármely naptól kezdve.

A közgyűlés előkészítése

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jövő héten megtartandó decemberi közgyűlés ügyeinek előkészítése érdekében ma délután tartotta meg a jog- és pénzügyi bizottság ülését, amely igen csekély érdeklődés mellett alig egy órai idő alatt folyt le. Az ülésről tudósításunk a következő:

Az ülésen Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöklété alatt jelen voltak Magoss György dr. főügyész, Freund Jenő dr., Márk Endre, Rickl Antal, Vásáry István dr. jegyző.

Vásáry István dr. jegyző ismertette az egyházkerület átiratát egy jogi tanszék javadalmazása kapcsán a fölemelt lakbér, 1500 korona megszavazása iránt. A bizottság ezt javasolja azzal, hogy a fölemelt lakbért mindaddig adja meg, míg csak az állam a jogi tanfolyamot át nem vette.

A vivóklub ama kérelmét, hogy 1000 korona segélyt adjon a város, a bizottság visszaadta a tanácsnak, hogy egy korábbi határozat értelmében az összes sportegyesületek segélyezése és támogatása tárgyában együttes előterjesztést tegyen.

Az Augusztia-tüdőbeteg gyermekszanatórium kérésére a bizottság 200 korona segély megadását javasolja.

A székelyhid—nagyföldi vasút bejelentette, hogy az építésre minden előkészület megtett, a bejárások is meg voltak, de a miniszteriumban nem nyert elintéztést még az ügy s így nem tehet eleget a város ama kikötésének, hogy a vasút építését 1912-ben kezdje meg. Kéri, mondja ki a város, hogy az építési időre vonatkozó határidőt 1913-ra terjessze ki. A bizottság javasolja, hogy a kért halasztást 1913. július hó 1-ig adja meg a közgyűlés.

Javasolja a bizottság, hogy a városok és polgármesterek most már egyesült kongresszusára tagokul Kovács József polgármestert, Körner Adolf főjegyzőt, Vargha Elemér dr.

tanácsnokot, Magoss György dr. főügyészt, Márk Endrét és Jánosi Zoltánt küldje ki, vegye tudomásul, hogy a tagdíjat 200 koronáról 400 koronára emelték föl s adták meg a fölhatalmazást a polgármestereknek, hogy a 25 tagu helyi bizottságot alakítsa meg.

A pallagi bérlet átruházását és mezőgazdasági szeszgyár építését több biztosítás kikötése mellett javasolja a bizottság olyképpen, hogy ha 1918-ig akármikor megkapja a város a szeszkontingenst, a bérlet tartozik a mezőgazdasági szeszgyárat azonnal fölépíteni s ez esetben tíz perccel több bért kap a város.

Kimondta Tüdős János dr. a közigazgatási bizottságban tett amaz indítványa alapján, hogy írjon föl Debrecen város közgyűlése, hogy Debrecenre az ideiglenes házbéradómentesség idejét legalább 10 esztendőre 3 évvel fölemelje, — tárgyalja a tanács behatárolja, hogy mely városrészekre volna ez leginkább kérendő s ezért a mai tanácskozás sorából kivesszi az ügyet.

Az ülés öt óra előtt ért véget.

A FURULYA

(Ajánlva a magyar nemzeti népdal-költők figyelmébe!)

Hogy ne csodálkozzanak Önök, kedves olvasóim ezen cikk fölött diszjelző címen, azért minden hosszabb bevezetés nélkül elárulom Önöknek, hogy ez a szó tulajdonképpen nem a cikk, hanem egy általánosan ismeretlen fiatal népdal-költő hatásos és költői lendületű versének a címe, amelyet már csak azért sem változtattam meg, nehogy az utókor megrovásban részesítsen egy ily gyönyörű munka megváltoztatásáért.

A fiatal, széles rétegekben ismeretlen poéta ma este szerencsétlenül meg bennünket látogatásával, egy szintén kezdő-vers-síró barátjával együtt. De nehogy tévedésbe essenek Önök és azt higyjék, hogy üres kézzel és csupán azért jöttek, mert föl akarták viddani sziporkázó szellemességükkel a nehéz munkában kimerült idegeinket, hát sietek mielőbb kijelenteni Önöknek, hogy még ugyancsak megrakodva érkeztek, sajnos, nem pénzzel, hanem — szellemük termékeivel. Így természetesen versekkel és tárca-novellákkal.

A tömérdék versből itélve, poétáinkat ugyancsak hatalmába kerítette valami szép kis leány szméből kiáradó ihlet, melynek kényszerítő hatása alatt aztán szebbnél-szebb költeményeket faragnak, amely művészi faragású költemények egész új irányt szabnak a népdal-költészetnek, teljesen a földig lerombolva a próza és költészet között a mai napig fönnálló merev korlátokat, egy új, egészen tág mezőt, avagy teret nyitva a — szerelmesek és füzfa-poéták, vagy szerelmes füzfa-poéták — verselésének. De beszéljen maga a dal:

A FURUJA.

Mélabus furulya mellett
Szomorodik pásztor gyerek,
Szomorú az ő nótája,
A babáját más imádia,
Más karja közt és más szívvél
Élesztgeti magát hévvel.

Pásztor gyerek egyre fújja,
S észre sem véve magát;
A holdvilág előbukkan,
S a hold szép világánál,
Kezdé hazahajtni nyáját.

A nyáj nagy lassan haladván
Csendben, csak a kolomp zaja
Zavar meg minden élőlényt
Mi fűben s földben összefér.
A nyáj végre haza érve
A nagy kolomp elhallgat.

Pásztor gyerek halkán fújja
Furuját s abba önti bánatát.

Achatus M.

Ime, az ismeretlen ifju költő ismeretlen verse, amely hivatva van forradalmat előidézeni az irodalomban és amely egyszerre ismertté s halhatatlanná teszi poétánk nevét, aki a hangzatos Achatus-nevet csak a teljes diadal után akarja fölcserélni valódi nevével, kétségben és kíváncsiságban hagyva szenvedni addig a nagyközönséget.

Síp.

Utonálló a debreczeni kórházban

A rejtélyes sebesült története

Szerdán, e hó 11-én egy erősen vérző szaniszlói legényt hoztak a debreceni kórházba. Az illetőt Mikulás Miklósnak hívják és kihallgatása során azt adta elő a rendőrségnek, hogy előző napon este 10 óra tájt a falu Nagy-utcáján hazafelé tartott, amikor lövés dördült el mögötte. Abban a pillanatban golyó érte, összerogyott s mire eszméletét visszanyerte, már a merénylő nem volt sehol.

A vérző embert ápolás alá vették s már ma este annyira javult sebe, hogy a kórházból nyert értesülés szerint hétfőn el is hagyhatja a kórházat, ha előadása a valószínűleg nem ellenkezőnek. Mint azonban ki-tűnik, az éjjeli merénylethez nem őt támadták meg mások, hanem pár társával éppen ő volt az utonálló s a seb, mellyel kórházba került egy önvédelmi lövés következménye.

Ugyanis a fentirt napon Darnay Menyhért budapesti szigorlóorvos a Szatmár mellett levő Szaniszló községben tartózkodott látogatásban a rokonainál. Egy ismerősük házában lakodalmot volt, amelyen részt vett Darnay is. Késő éjjel hazakísérte a mulatságból Darnay a nővérét, azután a sötét utcákon egyedül botorkált vissza a lakodalmaházhöz. Utközben három alak ugrott eléje, az egyik karonragadta, a másik pedig kést szegezett az arcának.

— Állj, ki vagy! — kiáltott rá az egyik támadó.

— Idegen vagyok — felelt rémülten a szigorlóorvos, akkor azonban már a zsebében levő browningján volt a keze.

— Pénzt, vagy életet! — hangzott a sztereotip fenyegetés.

— Adok pénzt — volt a felelet; ezzel előrántotta a revolverét és többször rálőtt támadóira.

Két lövés talált. Az a támadó, a ki késsel volt felfegyverkezve, azonnal elterült a földön, a másik kettő pedig futásnak eredt. Darnay szinte önkívületi állapotban futott be a legközelebbi házba, a hol órák teltek el, míg valamennyire visszanyerte nyugalmát. Csak másnap derült ki, hogy mi történt. Az utonálló ifj. Mikulás Miklós, ifj. Sajtos László és Bulger Demeter szaniszlói parasztleányok voltak. A golyó Mikulásnak a mellét, Sajtos Lászlónak pedig a karját járta át.

Darnay védőjével, dr. Kelemen Samuval jelentkezett a szatmári ügyészségen, a

Pintér Gusztáv
ékszerész és órász. Plac-u. 26. (Barakban)

Divatos briliánt ékszerek, jegygyűrűk, láncok, pontosan járó zsebórák olcsó bevásárlási forráa. **Karácsonyi ajándékok.** Ékszerek, zseb- és ingaórák pontosan jótállással készíttetnek.

hol előadta, hogy jogos önvédelemből használta revolverét, egyben pedig támadói ellen rablás büntetének kísérlete miatt följelentést tett. Az ügyészség megindította az eljárást.

A debreceni rendőrség a felgyógyult Mikulást így szintén a szatmári ügyészségnek adta át.

A balkáni veszedelem

Olaszország mellettünk

A monarchia flottatüntetése

A balkáni veszedelmes helyzet, mely már idestova fél éve kísért, mint valamely rossz szellem és tölti el remegéssel az emberi szíveket, ma nem mutat föl új változást, mint különben tenni szokta. A mai nap eseményei közül mindössze annyi a nevezetes, hogy a Rómából érkezett táviratok szerint a monarchia látva Szerbia provokáló állásfoglalását, egy kisebbfajta flottatüntetéssel szándékozik észére téríteni és kijózanítani Szerbiát diadalmárából.

A tüntetést az albán-partokon rendezte a monarchia. Lehetséges, sőt egyenesen remény van rá, hogy ez a flotta-demonstráció hatással lesz az Európát már hetek óta izgalomban tartó államcskára és mint minden veszély alkalmával, úgy most is elforgatja köpenyét.

Még egy másik esemény is van a Balkánon és ez: Bulgária be akar lépni a hármasszövetségbe és ez a vágya már a teljesülés stádiumában van. Ha ez a terve sikerül Bulgáriának, a Balkánon nagy változások fognak beállni. És így elsősorban természetesen a balkáni-államok szövetségének fölbomlása lesz az első változás, melyből kifolyólag aztán az események sorozatos láncolata fog következni, melyek között talán második Szerbia viselkedésének a megváltozása lesz. De ha még ez nem következik be is, üdvös lesz egy oly vitéz államot, mint Bulgária magunkhoz kapcsolni.

A legutóbbi eseményekről a következő táviratok számolnak be:

FLOTTATÜNTETÉS LESZ.

Róma, december 14.

Itt úgy tudják, hogy Ausztria-Magyarország flottája a legrövidebb idő alatt meg fog jelenni az albán partvidéken és flottatüntetést rendez az Adrián.

AGLONLÓTT ALBÁN VEZÉR.

Belgrád, december 14.

November elsején elfogtak több albánt, kik között a szerbek felismerték Barjam Csasz, híres albán vezért. Barjam Csasz szintelt meghódolással törbe csalt volt egy szerb csapatot, azt embereivel felkoncolta és a vezető szerb századost válogatott kinokkal, saját kezével megölte. Elfogatása után rövidesen tudtára adták a halálos ítéletét és a megölt kapitány sirja mellett agyonlőtték.

NÉP-SKUPSTINA.

Zimony, december 14.

A ma reggeli szerb lapok igen élesen írják a monarchia ellen. A belgrádi „Tribuna” írja, hogy Ausztria-Magyarország telhetetlen kívánságaiba a független Szerbia soha sem fog beleegyezni s nem fogja tűrni, hogy neki úgy parancsoljanak, mint egy provinciának. Az osztrák-magyar monarchia sohasem fogja megtilthatni Szerbiának, hogy rokonszenvét éreztesse szláv testvéreivel.

BULGÁRIA A HÁRMAS-SZÖVETSÉGBEN

Páris, december 14.

A mai Figaró közli: Hiteles diplomáciai forrásból értesülünk, hogy Bulgária be akar lépni a hármasszövetségbe. Ferdinánd királynak már régi, kedvenc eszméje ez. Elsősorban Ausztria-Magyarországhoz szeretett volna mindig csatlakozni, hogy ily módon Bulgária a hármasszövetséghez kapcsolódjék. Ez a terv most testet öltött és megvalósulása közel van. Ily módon az európai hatalmi csoportok új alakulás előtt állnak, amelynek jelentősége igen nagy.

OLASZORSZÁG

A MONARCHIA MELLET.

Berlin, december 14.

Diplomáciai körökben itt az a hír van elterjedve, hogy ha várakozás ellenére az adriai kikötő kérdését fegyveres beavatkozással lesz szükséges elintézni, ezt Ausztria-Magyarország nem egyedül fogja végezni, mert az Adriai-kérdést Olaszország is jelentősnek tekinti magára nézve s így a monarchiával együtt fog Szerbia ellen eljárni.

TENGERI CSATA.

Konstantinápoly, december 14.

Dróttalan táviratok jelentik, hogy a török és görög flotta között csata folyik. A törökök helyzete a jobb, mert a görög hajók kisebb csoportokra vannak szétszítva és a törökök egységesen támadják őket.

NEM TÁRGYALNAK A GÖRÖGÖKKEL.

London, december 14.

A békekonferenciára küldött török delegátusok azt az utasítást kapták, hogy a görög delegátusokkal Görögországnak a fegyverszünethez való csatlakozása kérdéséről tárgyalásokba ne bocsátkozzanak.

KIE SZALONIKI?

Bécs, december 14.

Venizelosz görög miniszterelnök felkérte Poincaré francia külügyminisztert, hogy interveniáljon Szaloniki mellett és vesse latba befolyását aziránt, hogy ez a város a görögök birtokában maradjon.

Közoktatás

— Vasárnapi munkásképző előadás. E hó 15-én tartja a vasárnapi munkásképző helyi bizottsága negyedik szórakoztató előadását a m. kir. állami fémipari szakiskolán Széchenyi-ut 2. Az előadást Hatvani József ur tartja „Helytelen nevelés hatása a gyer-

mekek életére” címmel. A programon szerepel még egy zenekar előadás. Az előadás ingyenes és délután 4 órakor kezdődik a fémipari szakiskola nagytermében.

KARÁCSONYI VÁSÁR

*

Már megjelennek a kirakatokban a karácsonyi ünnepek minden ékességel. — Új könyvek, új játékszerek, új cífrások, tarkálnak a fényesen kivilágított, csillogó ablaktáblák mögött, néhány nap és fenyőgalyak barátságos zöldje élénkíti Debrecen utcáit. — Száz csecsebecse, az emberi találékonyság száz forinába öntött gondolata emlékeztet bennünket az elkövetkezendő nyugodt, fehér napokra. A háboru, a pénzválság malomköve között megnyomorított kereskedő feltápaszkodik, aranyos dekorációit kellemes szemvidítő csoportokban sorakoztatja fel az utca népe előtt. Ezek a kirakatok békét harcolnak, minden olyannak látszik, mint tavaly, tavaly előtt, öreg emberek körbe ülnek a karácsonyfát, reumas lábaikat a kandallónál melegítik, pajzán gyermekek katonacsákként nyomnak fejükbe, hintalovat nargálnak meg, hoppá, majd megvédelmezzük édes hazánkat, ha nagyok leszünk és a hazának ránk is szüksége lesz és az apák boldogak. Fázósan szaladunk el az üzletek mellett, minden látvány az obligát karácsonyi képet juttatja eszünkbe. A dolgok külső ábrázata mosolyog; szép, fehér, bizsergő, meleg, békés karácsony. És hogy teljes legyen a perspektíva: ritkás pelyhekben szitáló hó esik, könnyű dér kapaszkodik az utcákba, fehér Karácsony lesz és csengő szavu szánkák suhannak végig a téli alkonyatban.

De szívünk alján, érzéseink legbelső gyökerében érezzük, hogy másként van minden, mint ahogy a város fényes, sokszínű kirakatai mutatják. A merkantilizmus száz sebből vérzik. A kereskedő Mikulás napján egy csődöt talál a küszöbre kitett cipőjében. Nem merünk hátra tekinteni, érezzük mögöttünk a fizetésképtelenség mumusának fagyos lehelletét. Fővet lépünk, elvérzett üzletemberek hullái fekszenek előttünk. Nem merjük kinyitni ujságainkat: ismeretlen veszedelmek sziklái közé zuhanunk. A város szíve bággyadtan ver, a halánték feszültség pattan. Kerüljük az embereket, némán nézünk magunk elé, annyira érezzük a rossz konjunkturák csapkodó hullámveréseit, hogy hajótörötteknek érezzük magunkat és nem is kérdezzük már, mit hoz a jövő? Hitelezőink könnyörögve ostromolnak; lassu szárnyal, mint a frissen esett hó, ránk teregeti palástját a nyomorúság.

Békés családi élet csöndességét hirdeti nekünk anaptár és soha nem éreztük magunkat oly távol a békétől, mint most. Minden percünk rejtett, szomorú szenzációt pattint fel, minden napunk egy esetvonással homályosítja el a képet, melyet zajtalan évtizedek és a gyermeki korszak élénk festett. Kitekinünk az ablakunkból az utcára, megbámuljuk a kirakatokat, de megbámuljuk azokat a gyűrött arcu legényeket is, kik katonaládákkal jobb vállukon, a kaszárnyák felé vándorolnak.

Lehet, hogy karácsonykor körül fogják ülni az öregek a karácsonyfát, lehet, hogy a gyerekeknek az idén is — tűzön-vízen kereszttől — de megszerzik hadi játékaikat, de azt ki tudná megmondani, hogy mi lesz az apákkal és mi lesz a felserdült nagy gyerekekkel.

Csillognak a kirakatok, de a szemek is csillognak. Ott a meleg levegő harmata; itt a meleg könnyű sós, keserű cseppje. Nagy, szomorú ellentét ez, ki nem látja, hogy Potemkin, mesterséges öröm mindez.

De azért nem mondunk le a fehér karácsonyról, a békességes, megenyhült életről. Nézzük a kirakatokat és talán-talán egy na-

a szegedi hirneves Brauswetter órásnak tanítványa és 12 évig elsőrendű szakmunkása volt.

Pigniczky István
chronometer és műórás

Csakis szolid, finom órák raktára.
Csapó- és Vár-utca sarok, a zenedével szemben.

pon, talán éppen karácsonykor, legszebb karácsonyi ajándékul száz apróság, száz dísz tárgy között, mint egy gyöngyörű, ragyogó, mintdönt elhomályosító drága kő, megcsillan a béke.
N. N.

A Prohászka-ügy aktái

Riadatlan és bevezetetlen jelentések

*

I.

Prizrend, 1912. nov. 22.

Tekintetes Külügyminiszter Ur! A mai napon szerencsésen megértem. Elég kellemes utam volt, mindössze egy kis náthát kaptam, amiért azonban a monarchia ne aggódjék, estére iszom egy teát és priznicet kötök a nyakamra. A hangulat általában nyugodt, mindössze három öslakót nyuzatott meg a katonai hatóság ellenszegülés miatt. Egyenesen a konzulátusra hajtottam, de Prohászka konzult nem találtam ott. Nagyön gyanus az ügy, érzem, hogy itt valamit eltussolnak előttem. De nyomára jövök, ha addig élek is. Nem mozdulok innen, amíg a monarchia tekintélyét meg nem óvom. A kihallgatásokat még ma megkezdem. Sürgősen kérek 100 koronát, mert a kihallgatások sokba kerülnek.

E d l, konzul.

II.

Prizrend, 1912. nov. 25.

Ma végre beszéltem Prohászkaival. Magas fekvésű szoprán hangon üdvözölt. Két óra hosszat hallgattam ki és szörnyű dolgoknak jöttem a nyomára. Olyan sérelem esett rajta, sőt a nemzetközi jogon, hogy az borzasztó. Képzeld csak Külügyminiszter Ur! . . . hogy is fejezzem ki magam . . . nem is találok reá megfelelő diplomáciai kifejezést . . . nem, lehetetlen, majd odahaza négy szemközt elmondom. Az egész ügy a maga hajszaínyi részleteiben még nem tiszta előttem, miért is folytatam a nyomozást. Nem nyugszom, amíg tisztán nem látom az ügy lényegét. Annyi már most bizonyos, hogy gyalázatos dolgot műveltek a szerbek. — Auszgerechnet! . . . No de reszkessenek ezek a rác höllérek! Kérek dróton 100 koronát, mert reprezentálás sokba jön.

E d l, konzul.

III.

Prizrend, december 1.

Példás elégtételt követelünk! Végre is szó nélkül nem hagyhatjuk, hogy szuverénitásunkat gyökerében támadják meg. Prohászka nem tud belenyugodni a helyzetbe és igaza is van. Utoljára is itt nem egy emberről van szó, hanem két birodalomról. A konzul személye a monarchiát jelenti és ha őt éri bántódás, ugyanaz, mintha az egész monarchiát érte volna. Prohászkaival hosszasan tanácskozunk az elégtételadás módjáról. Ő a megsértett tekintély legteljesebb helyreállítását követeli, nem bánja, akár honnan is veszik elő a szerbek. Én legrosszabb esetben a retorzió álláspontján vagyok. Azonos módon megbélyegzendő az egész vezérkar a jelenlegi kormánnyal együtt. A helyzet nagyon komoly, mert kétséges, hogy Szerbia ebbe belemegy-e. Szegegy Prohászka! A városban kolportálják ezt a mondását: Ne mondjátok nekem „Herr Konsul“, mert megszakad a szívem. Miért is kérek további 50 kor. pótlékot. Sürgős.

E d l, konzul.

IV.

Prizrend, december 5.

A nyomozást folytattam és váratlan felfedezésre jutottam. Ma ugyanis a Hotel Po-

loscina szobaleányát hallgattam ki, aki a következő vallomást tette:

— Az ügynek minden részletét ismerem, azonban ekszponált helyzetemnél fogva nem nyilatkozhatom. Annyit határozottan mondhatok, hogy a konzult semmiféle testisérelem nem érte. Erről én kezeskedem Önnek.

Szólt és nyomban kezeskedett.

Miután a szobaleányt igen megbízható nőnek ismerem, a szavaiban tehát semmi kétség. Vallomását szószerint jegyzőkönyvbe véttetem. A bizonyosság okáért újból feltettem a következő kérdést:

— Ön tehát — szóltam — határozottan állítja, hogy Prohászka teljes testi épségben van?

— Ugyan kérem — felelt a tanu — mit kisebbíti Öt? Mondhatja egész bátran Prohászkanak is.

Aktákat lezártam, holnap utaznék. Utiköltséget dringend várom.

E d l, konzul.

Nagyobb hitelesség okából

Fib.

Színház

HETI MŰSOR:

Ferenctől. (Bérletszünet.)

VASÁRNAP: Délután *En vagyok a néni*, bohózat. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Éva*, operett. (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Éva*, operett. (C bérlet.)

KEDD: *Éva*, operett. (A bérlet.)

SZERDA: *Éva*, operett. (B bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Ripp Van Winkle*, operett. (C bérlet.)

PÉNTEK: *Nóra*, dráma. (A bérlet.)

SZOMBAT: *Sarkantyú*, színmű. (B bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Hoffmann meséi*, opera. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Sarkantyú*, színmű. (Kisbérlet.)

Éva. Lehárnak ezt az új, ötletes zenéjű operettjét mutatta be tegnap az operett-társulat. Az előadás, a kisebb-nagyobb, de inkább nagyobb, zavaroktól eltekintve, elég jó volt úgy külsőleg, mint egyébként kiállitva. Az operett maga nem sok értéket képvisel, a szövege semmi oly halálos unalmasan van vezetve, hogy igazán életmentés az a pár varázslatosan szép melódia, amelyet csak Lehár tud ma csinálni. *Zilahynénél* volt a címszerep, akinek régen volt olyan jó estéje, mint ma. A hangja csodálatosan tisztán csengve fojtotta vissza a lélegzetünket az énekszámmainál. A legszebb díszlete volt az operettnek az az ezeregyéjszakabeli kosztümje, amely a harmadik felvonásban kápráztatott el bennünket. *Falussy* méltó partnert reprezentált a gyárosban. Különösen fölényesen diszkrét és elegáns játéka tetszett. *Borbély* Lili szintelen volt és egészen eltűnt a címszereplő mellett. *Máthé* szertelen tulzásaival agyonvágja minden dolgát. Kisebb szerepeikben kitűnőek voltak *Szabó*, *Lévy Farkas*, *Kassay*, *Székely*.

Két dolgot. Nem ötlet ma bérletszünetes előadást rendezni, mert, amint a rajz mutatja, türes a ház. Szép, ha a díszleteken spórolnak pénzt, de villanyon a felvonásközökben ne tegyék ezt, és ne hagyjanak bennünket a sötétben ülni.

Lais.

Vasárnapi előadások. Holnap vasárnap két előadás lesz. Délután 3 órakor mérsékelt árrakkal „En vagyok a néni“ rendkívül ka-

cagtató bohózat kerül színre. A főszerepeket *Bérczi Ernő*, *Lajthay Károly*, *Pető Pál*, *Kiss Mariska*, *Vajda Ilona*, *Uti Gizella*, *Kassay Károly*, *Szabó Gyula*, *L. Farkas Pál* játsszák. Este „Éva“ nagy operett újdonság színpadunkon másodszer kerül színre, a melyben a főszerepeket *Zilahyné S. Vilma*, *Borbély Lili*, *M. Tordai Erzsébet*, *Falussy István*, *Máthé Gyula*, *Kassay Károly*, *Székely Gyula*, *Szabó Gyula* és *L. Farkas Pál* játsszák.

Uj darabok. Előkészületen van „Sarkantyú“ dráma. „Lila dominós“ operett újdonság. „Kedves Augustin“ operett, „Erős láncok“ vigjáték.

Házasságkötés

a kávéházban

Férj kerestetik,
de — rögtön.

Ebéd után a Hungária-kávéházban az egyik ablakmenti sarokasztal mellett üti fel tanyáját: *bohémia*. Ujságírók, színészek és más cigány-életet élő idegemberek együtt képezik az ugynevezett „veseasztal“ törzsét, a hol nemcsak a művészi és napieseményeket taglalják az emberek, hanem tudományos témákat is szívesen boncolgatnak, amennyiben egymás „veséjét“, nincs oly éles orvosi szerzőszám, mely jobban részeire szedné, mint az asztaltársaság tagjai együtt és külön-külön megteszik. Igen találóan tehát a „művész-asztal“ nevével lassanként kiszorítja a minden tekintetben jellemzőbb „veseasztal“ elnevezés, mellyel élni már fentebb is bátor voltam.

Mondanom sem kell, hogy akadnak közöttünk kiváló kül- és belpolitikusok, olyan színészek, akik írni s ujságírók, akik rendezni-színigazgatni tudnak, sőt legujabban már olyan barátunk is van, aki a legkiválóbb építőművészt is le akarja főzni a — *tervezésben*.

— Megnősülök, — mondja *Bérczy Ernő* — és építetek egy olyan mozit, amelyben nemcsak mozognak, de *beszélnek* is a filmek.

Persze rögtön ide vágódik a beszéd fonala s pillanat alatt megássuk a színház sirlját, melyben minden szereplőjével és rekvizitumával együtt beletemetjük.

— Én még idejében menekülök! — mondja *Ernő* barátunk.

— És kit veszel el *millióstól* együtt? — kérdezzük élénk kíváncsisággal.

— Azt még nem tudom! — reá az őszinte vallomás.

Ebben a percben lépett be a kávéházba egy cigányos külsejű, pirosposzsgás arcú parasztasszony.

— Kérem, a színész urakat keresem! — mondja élénken.

— Hier! — hangzik a nagy kórus. S a tekintetek, mint öles kérdőjelek merednek az ismeretlen arcába.

— Te, ez alighanem *mosónő*! — mondja az egyik.

— Dehogy! *Jegyszedőnő* és a *Bérczy* mozijába kívánczik! — évődik a másik.

S egyik művész és a cigányos külsejű, de ismeretlen asszony között a következő tárgyalás fejlődik ki:

— Mondja, lelkem, kit keres?

— A Kíss urat.

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetiük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedő, Debreczen, Rossuth-u. l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Állomásparancsnokság (Egymalom-utca 3. szám).

Hisszük, Debrecenben is szeretik úgy a magyar katonát, mint a lelkes bécsi asszonyok!

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: a Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, Kistemplomban 9 órakor Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, 11 órakor Herpai Gábor s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, az Ispotály templomban Uray Sándor lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a Csapó-kerti imaházban Kovács János vallás-oktató lelkész, a Homokkerti imaházban Boér Károly vallás-oktató lelkész.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szerényi Lajos segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **Auffenberg és Krobotin.** A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratokat közli:

Kedves Lukács! Lovag Auffenberg Móric gyalogsági tábornok, hadügyminisztert, saját kérelmére, vaskorona-rendem I. osztályának adományozása, valamint szolgálatbani alkalmazásának fenntartása mellett, szolgálati állásától felmentem, miről Önt értesitem.

Kelt Bécsben, 1912. december 12-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Lukács László s. k.

Kedves Lukács! Lovag Krobotin Sándor tábornagot, hadügyminiszterium csoportfőnökét hadügyminiszterré kineveztem, miről Önt értesitem.

Kelt Bécsben, 1912. december 12-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Lukács László s. k.

Ugyanilyen tartalmu kéziratokat intézett a király gróf Berchtold külügyminiszterhez, továbbá Auffenberg lovaghoz és lovag Krobotin tábornaghoz.

— **József főherceget automobil-baleset érte.** Ma hajnalban József főherceg szárnysegéde kíséretében automobilon haladt a Soroksári-úton. Még sötét volt és az autó kiakart térti egy villamosnak, azonban a sofőr vigyázatlansága következtében az automobil nekiment egy gázlámpának. Az összeütközés nem volt súlyos. A főherceg és szárnysegéde azonnal kiszálltak és megvizsgálták az autóbaleset, amelynek az egyik sárhányója összetört. Egyéb baj nem történt. A főherceg és kísérete azonnal visszaültek és folytatták útjukat.

— **Eljegyzés.** Frigyesi Jenő, az Alföldi Takarékpénztár igazgatója Debrecenben eljegyezte Sarkadi Renéet, Sarkadi Adolf főmérnök leányát Nyiregyházán.

— **Kitüntetett könyvtárnok.** A Muzéumok és Könyvtárak Országos Tanácsa Kövér Gyula homokkerti könyvtárnokot 50 korona jutalommal és diszoklevéllel tüntette ki. A diszoklevél ide vonatkozó része így hangzik: „Szolgáljon e jutalmazás elismerésül a nemzeti közművelődés terjesztésének szolgálatában kifejtett munkásságáért és buzditásul annak a jövőben az eddigi buzgalommal való folytatására. Wlassics elnök”.

— **Telefon-könyvecskék,** csakis Debrecen és ezen hálózathoz tartozó községeket tartalmazók, felakasztható zsinórral, mai napig lezárva, 40 fillérért kaphatók lapunk kiadóhivatalában.

— **A Csokonai-kör nem megy Kassára.** A Csokonai-körnek a Kassai Kazinczykör meglátogatására tervezett útja felmerült akadályok miatt elmaradt későbbre és bizonyára kedvezőbb időkre.

— **Az üzletek zárórája.** A helybeli kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak között az üzleti záróra rendezése alkalmával létrejött megállapodásban az is bentfoglaltatott, hogy ez év december hó 10-től 24-ig bezárólag, a karácsonyi vásárló közönségre tekintettel azon nagyobb üzletek zárórája is esti 8 órában állapított meg, melyek egyébként fél 8 órakor zárnak. A közönség tudomására hozatik, hogy ez a megállapodás a mai nappal életbe lépett.

— **Betegápolási tanfolyam.** A Vöröskereszt Egylet agilis elnöksége a következő fölhívást bocsátotta ki: Felkérem mindazokat, kik a Vöröskereszt Egylet által tartandó Betegápolási tanfolyamra jelentkeztek — és általában akik azon résztvenni óhajtanak, hogy holnap az az e hó 16-án d. u. 4 órakor a m. kir. Bábaképezdében megjelenni sziveskedjenek — hol is a tanfolyam kezdetét veszi. Domahidy Elemérné Perényi Helena bárónő a Vöröskereszt Egylet elnöke.

— **A Patronázs-Egyesület** f. hó 16-án d. u. 5 órakor a városháza könyvtárszobájában tartandó választmányi gyűlésre ismételt meghívom e b. lap útján az összes, külön meghívón is értesített tagokat. Az igazságügyminiszterium egy képviselőjének a jelenlétében városunk pauperismusának a kriminalitással való összefüggéséről, a kettőnek segélyezési módjairól lesz e gyűlésen szó. Kérem lehetőleg minél többeknek szíves megjelenését, Debrecen, 1912. december 14. Csiky Lajos, patronázs-egyesületi titkár.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 7-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 14-én délután 4 óráig a következő házasságok kötettek: Trepper Samu—Róth Lina, Szabó István—Mihály Lidia, Erdei Lajos—Körei Erzsébet, Szabó József—Gulyás Juliánna, Bozsányi Lajos—Szabó Rozália, Székelyhidi László—Földváry Rozália, Szőke István—Szabó Juliánna, Lengyel József—Kovácsics Gizella, Deutsch József—Rosenfeld Sára, Simon Ferenc—Stercel Erzsébet, Szabó István—Kovács Mária, Szántó Sándor—Kovács Zsuzsanna, Barna József—Éles Teréz, Sinay Gyula—Bödöcs Mária, Reutka József Papp Erzsébet, Borsi József—Szücs Erzsébet, Varga József—Erdei Mária, Faragó István—Molnár Mária.

— **Szerelmi házasság az uralkodó családban.** A hivatalos lap mai száma közli az alábbi hírt: Eleonóra főhercegnő ő cs. és kir. fensége, Károly István főherceg ur ő cs. és kir. fenségének és Mária Terézia főhercegnő asszony ő cs. és kir. fenségének legidősebb leánya, évek óta tartó vonzalmát követve ő császári és apostoli királyi Felsőcsécsé tudtával és fenséges szüleinek beleegyezésével 1912. évi szeptember havában jegyet váltott ns. Kloss Alfonz sorhajóhadnaggyal Eleonóra főhercegnő minden, őt megillető jogositványról és igényről önként lemondott. Az esküvő a legszorosabb családi körben január végével lesz.

— **Megjött a Cigarillos.** A pénzügyminiszter ez évben tudvalevően egy újfajta 5 filléres szivarokat hozott forgalomba. — Ezek a szivarok eddig kísérletképpen csak egyes városokban voltak kaphatók. Holnap-tól vasárnaptól kezdve már bejelentik az általános eladásba és a nagy tözsében reggel lehet kapni a Cigarillos.

— **Menyasszonyok-vőlegények.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 7-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 14-én délután 4 óráig a következő eljegyzéseket jelentették be: Szatmári Imre—Jenei Mária, Nagy Lajos—Varga Róza, Kuti Mihály—Ursz Juliánna, Kecskés István—Sós Juliánna, Herpenger Márton—Fülöp Zsuzsanna, Ecsedi János—Somogyi Erzsébet, Nemes Ferenc—Kristóf Juliánna, Prágai Sándor—Juhász Zsuzsanna, Kiss Mátyás—Csárádi Rozália, Győri Mihály—Fábián Zsófia, Dalmi Bálint—Németi Sára, Szabó József—Lember Margit, P. Szabó Imre—Kozma Eszter, Ecsedi István—Kiss Eszter, Schober Károly—Dávischek Olajzia, Szentesi János—Kálmánczi Juliánna, Kovács Ferenc—Csávás Mária, Vas Lajos—Nagy Mária.

— **Nemes célu mozgalom** indult meg városunkban a behívott katonák szegény hozzátartozóinak feleségjezésére. Az első között jelentkezik az „Apolló” mozgó színház vállalat, mely előadását a közeli napokban megkezdi és első előadásának tiszta jövedelmét erre a jótékony célra ajánlja fel.

— **Elfogott betörő-tolvaj.** A többrendbeli lopással és betöréssel gyanúsított Deli Istvánt a rendőrség a mai nap folyamán elfogta s az eljárás befejezéséig a kir. ügyészséghez fog átkísértetni.

— **A szerelmes csendőr tragédiája.** Nyiregyházáról jelentik: Bodnár Lajos kemecsei csendőr három hete udvarolt özvegy Barna Lajosnénak, de a tizenkilenc éves asszony nem hallgatta meg. Bodnár csendőrt annyira félbízította a parasztasszony ellentállása, hogy az elmúlt éjszaka rátörte az ajtót és szolgálati revolverével az asszonyra rálőtt, akit állkapcsán ért a lövés. Bodnár azután szívenlőtte magát. Az asszonyt súlyos sebével a nyiregyházai Erzsébet-kórházban ápolják. A csendőr meghalt.

— **Csalással az ország körül.** Nagyvárad tudósítónk jelenti: Szombathelyről ma éjszaka gyorsvonaton hoztak szuronyos börtönörök egy rabot, hogy a nagyváradai törvénytörés is ítélkezzék fölötte biharmegyei büneiért. Vészi-Weisz Hugó 27 éves utazó részesült ebben a kitüntetésben Szombathelyen, Szegeden, Biharban és ki tudja még hol, mindenütt csalásból élt. E miatt Szombathelyen 2 évi, Szegeden 1 évi börtönre ítélték. Már ült a szombathelyi fogházban, mikor kiderült néhány bihari családja, most itt ezért vonták felelősségre. A nagyváradai bíróság 1 órakor mondta ki Vészi-Weisz Hugó felett ítéletét. Vészi-Weisz Hugó másfél évi börtönt kapott három rendbeli összesen 45 koronás csalásért. Az utazó most visszamegy Szombathelyre, ott ül 2 évet, azután Szegeden üli le 1 esztendejét, csak akkor kerül vissza Nagyváradra, ahol másfél évi börtön várakozik rája.

„Astmol“ asthma-por mindent felülmul!

Ezeren mondják ezt, kiket az Astmol a nehézlélekzéstől megszabadított. Hatása meglepő és kellemes, nem olyan, mint más feldicsért szereké, melyek inkább ártanak, semmint használnának.

Az Astmol asthma-por ára 3 K — a gyógyszerárakban. Főle rakat: Török József gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ésvényvizkeszekedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

Egészséges, erős fogakat kap a gyermek minden nehézség nélkül.

A csecsemők fejlődését szopós korukban a könnyen emészthető és tápláló Scott-féle Emulsió rendszeres szedése előnyösen támogatja. Különösen a fogzási időben mutatkozik szemelláthatóan ennek a régóta bevált gyermek-erősítő szernek a hatása. A Scott-féle Emulsió ugyanis az egészséges és erős fogcscák fejlődésére rendkívül fontos csontképző mézartalmú sókat tartalmaz. A gyermekek állandóan vidámak maradnak és a különben oly féltelmetes fogzásból alig vehető valami észre.

A Scott-féle Emulsiót kellemes szedni minden évszakban, mindenkor élvezhető és hatása mindig változatlan; természetesen csak a valódi Scott-féle Emulsiónál és nem utánzatoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott & Bowne, G. m. b. H. címére Wien, VII., akkor egy gyógyszertár után próbaadagot küldünk.

— **Prohászka „unokatestvére“.** A rendőrség által tegnap délelőtt letartóztatott, magát Prohászka Károlynak nevező egyénről megállapította a rendőrség, hogy Filác Mihály volt műszaki rajzoló és Budapestről jött ide gyalog, munkát keresni. Tegnap beszédére nem emlékszik.

— **Népesedés.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál folyó hó 7-én délután 4 órától kezdődőleg folyó hó 14-én délután 4 óráig 44 születés, 1 halva születést és 28 halálesetet jelentettek be: A természetes szaporulat 16 személy.

— **Az anyák büszkesége** a szép és egészséges gyermek, hogy ez elérhető legyen, igyék minden gyermek a hidegebb időszakban állandóan Zoltán-féle csukamájolajat, melynél kiválóbb készítmény nem létezik, mert tápereje nagy, szaga, ize nincs és könnyen emészthető.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál f. hó 13-án délután 4 órától kezdődőleg f. hó 14-én 4 óráig a következő haláleseteket jelentették be: Péter Géza ref. 53 éves, Molnár Juliánna ref. 10 napos, Kiss Mária ref. 16 éves.

A „Crème Simon“ a meghasadt bőrre, a kezekre és a megrepedezett ajkakra bámulatos hatással bír. Egy pár óra alatt a szeplőket, arcvörösséget, bőrhámlást mintha varázskezek tüntetnék el. Sőt még a zsenge gyermekbőrnek is hasznos. A „Crème Simon“ az arczőrzetet is hathatósan megsemmisíti.

— **Hirdetmény.** Az Üzletszabályzat 81. §-a értelmében a felek által ki nem váltott kézbesíthetetlen áruk a f. hó 18-án délelőtt 9 órákor az állomás teherkiadási raktárában megtartandó nyilvános árverésen azonnal készpénzfizetés mellett el fognak adatni. A raktárfőnök.

— **Halmágvi fiók-üzletében** Piac-u. 32. (volt Szedlák-ház) a nagy Occasio-eladás megkezdődött.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben f. hó 20-án, pénteken egész nap és 21-én szombat d. e. 11 óráig, Darabos-utca 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbetegségeket számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

— **Nagy Occasio** eladás megkezdődött Halmágvi Sámuel fő- és fióküzletében. — Rendkívül olcsó áruk.

Minden háziasszony

érdekében! Csak oly ládikák és csomagok, melyek a kávédaráló védjeggyel vannak ellátva, tartalmaznak a tulszárnyalhatatlan és régóta bevált „Valódi“ : Franck : -ot, a honi gyárból Kassáról. Azért nagyon ajánlatos: gondos figyelem a bevásárlásnál!

Byzác első eleste.

A fenyegető törökveszedelem legalább egy évszázada nehezedik Európára. Első Muradnak 1357-ben sikerült ott megvetni a lábát, ahol most Bulgária és Törökország vereskednek. Ötven évvel később II. Murad seregei már Byzáncot fenyegetik; de néhány hónapi sikertelen ostrom után kénytelen volt tervét feladni a szultán. A veszély aztán egyre közeledett; II. Murad seregei diadalról-diadalra nyomulnak előre; Hunyadi János és Skanderbég egyes győzelmei nem képesek a délnyugati felől betört néptömeget feltartóztatni. A keresztények legnagyobb utolsó serege, a melyben Cázariai pápai legátus is küzdött, 1444-ben Várnánál abban a pillanatban semmisül meg, amikor a fiatal magyar király, Ulászló is elesik. Byzác napról-napra közelebb bocsátotta az ellenséget falaihoz. II. Mohamed azután betörte ezt a falat.

Eppen ebben az évtizedben kezdődött, az antik-irodalom felújítása folytán a tudományos élet csodás másodvirágzása. A XIV. század elmúltával görög tudósok értékes kéziratokkal vonultak Byzánból Itáliába. Egyike a leghíresebbeknek közülök, Chryzoloras, a pápai udvarnál tanított. Beszédeiben dicsőítette Rómát, de nem feledkezett meg szülővárosáról, Byzánról sem.

— Konstantinápoly — mondta — Európa és Ázsia között dominál a ponton fekszik. Byzác által mindkét tenger és mindkét szárazföld a legelőnyösebben köttetik össze. A kereskedelem kapui az ő parancsára nyílnak meg és zárulnak. Kikötője, körülveve tenger és szárazföld által, a legbiztosabb és a leg szebb a világon. Falai és kapui Babylonéhoz

hasonlíthatók. A tornyai magasak és erősek; erős külső fal övezi őket és ennek művei minden főváros biztonságát biztosítanák. Széles, rohanó vizár vezethető az árkokon és a város, mint műsziget, mégis körülraizolható.

Mohamed azzal kezdte, hogy a Pontus bejáratánál hatalmas várat építtetett, mely ott elvágná Byzáncot a tengertől. Flottát gyűjtött; ámde a császári haditanácsban mindent tudtak a szultán rettenetes szándékáról. Tata-rozták a citadellákat és a kikötőt egészen a Galata-negyedig erős vaslánccal elzárták s rengeteg municiót gyűjtöttek. Mohamed ugyanekkor az akkori kor legnehezebb ütegeit építtette. A legnagyobb ágyut állítólag egy magyar, Urban készítette neki; ez volt a „nagy ágyu“, mely később nyolcszázfontos lögolyókat zudított a városra. — Konstantinápoly lakossága azonban csaknem úgy viselkedett, mint a mai Mohamed, március 20-ika körül kezdte bekeríteni a várost. Konstantin császár és Giustiniani olasz hadvezér kétségbeesetten védekeztek, de hiába. Mohamed gyűrűje egyre szorosabban vette körül Konstantinápolyt, a melyet a szultán végre megadásra szólított fel. A császár békét kért, erre Mohamed az ostrom folytatásával felelt. A császáriak tragikus csendben vették magukhoz az urvacsorát.

Május 29-én, a harmincötödik ostromnapon, reggeltől ostromolták a janicsárok a várost. Egy hullatornyon sikerült egy óriási janicsárnak, Hassannak a falakra kuszni. Ez aztán maga után segítette a többi. Giustiniani megsebesült és Galata felé megszökött. Nem sokkal később Konstantin császár is elesett. A törökök behatoltak a városba és ebben a pillanatban ők voltak a világ urai. A fejedelmek és az egyház meghódoltak Mohamed előtt. Egy hónapig tartott, amíg a nyugati államok értesültek a gyász hírről. Junius 29-én együtt ült a velencei nagy tanács, amikor Byzác bukásának híre eljutott oda. Innen ment a hiradás a pápához. És a török városment sejtés fogta el a lelkeket, mely a történelem egyik legnagyobb esetét tudatta a világ népeivel.

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
II 968 : TELEFON : 968 II
HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédlők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem veséshetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

A Sirolin „Roche“ értékelése.

Brünn, 1910 szeptember. A szünidei gyermektelep idei szezonjának lezárásakor az alulírt egyesületi vezetőség indítatva érzi magát arra, hogy tisztelettel közölje Önnek hálás köszönetét, amiért az orvosi kezelés alatt levő gyermekeknél az Ön Sirolinja a szünidei telepen oly kedvező hatást ért el.

A brünni szünidei telep bizottsága Gross-Ullersdorfban.

Basel, Marienhaus, 1911 október 2. Az Ön Sirolinja már régóta tesz nekem kitűnő szolgálatot hurut, nyakfájdalom és influenza ellen. Nagyon szeretném az Ön kitűnő készítményét szegény betegekhez is eljuttatni, akiket betegápolónői minőségemben kezelek s akiknek egészségét az Ön hatásos gyógyszerével vissza tudnám adni.

G. nővér, a Szent Keresztről elnevezett kongregáció tagja.

Arva ház. Pépinvilleben, 1911. VIII. 23. Bátorkodunk önnek örömmel közölni, hogy a Sirolin „Roche“-sal gyermekeinknél jó eredményt értünk el, amiért legnagyobb megelégedésünket nyilvánítjuk. Jó hatást tett gyermekeink köhögése és nyakfájdalma ellen, ami nagy enyhülést és megkönnyebbülést szerzett nekik.

Mária Leo, jézustársasági nővér, főnöknő.

APRÓ ESETEK

*
Csodálatos ülés. — Az uristen neve. — A rendjel. — A konzul. — Alsós.

*

I.

A Mozivilág című fővárosi lap legutóbbi számában olvasható ez a kis csodabogár: Ülés az elnök lakásán. A Magyar Kinematografusok Országos Szövetsége — mint ahogy lapunk más helyén beszámolunk róla — kedden Décsi Gyula elnök lakásán ülést tartott. Az ülés, amelyen igen fontos tárgyakkal foglalkoztak, igen kedélyes hangulatban folyt le. Elnökünk neje páratlan szeretetreméltósággal fogadta a gyűlés résztvevőit és pazarul megvendégelte őket. A háziasszony kedvessége, amelyben a vendégeit részeltette, annyira ment, hogy a szövetség üléseit ezután mindig az elnök lakásán fogják tartani — feltéve — ha — elnök és neje is beleegyeznek.

II.

Egy kedves epizód játszódott le ma délelőtt a járásbíró előtt. A járásbíró valami csirkeperben valami jóképű magyar embert hallgatott ki. A magyar nagy bőbeszédűséggel mondotta el az esetet, de végre is kifogyott belőle a szusz.

A járásbíró megkérdezte tőle:

— Aztán meg merne mindezzel esküdni?

A magyar önérzetesen felelte:

— Megesküszöm én akár az uristenre is!

A nagyhangú kijelentésre a járásbíró komolyan rászólt:

— Hallja, ne emlegesse itt az uristent, nincs itt kocsmaiban.

III.

A legutóbbi budapesti szézsúr alkalmával történt. A felség a cerclén egyik képviselőhöz fordult:

— Ön ugyebár legutóbb kapta meg Ferenc József rendemet?

— Igen felség! — felelte a képviselő.

— És miért nem viseli? — kérdezte tovább a felség, akinek feltűnt az ordó hiánya.

A képviselő, aki csak abban a pillanatban vette észre, hogy a rendjelet elfelejtette feltűzni, nagy zavarba jött. Egy pillanatnyi kínos csend után felelte:

— A rendjelet felség, csak . . . csak . . . egészen különös alkalommal szoktam hordani.

IV.

A pesti élet egyik legmulatságosabb alakja egy ur: egyik délamerikai exotikus állam főkonzula, de mellékfoglalkozására nézve különben szabó.

Nálunk járt a multkoriban. Az egyik kávéházban egy ismerőse szívélyesen üdvözölte:

— Jó napot konzul ur!

Egy újságíró hallva a köszöntést, rosszmájúan szólt a köszönőhöz:

— Ugyan kérem, hát hogy mondhat ilyet! Az a Napoleon, az volt konzul, T. ur, az főkonzul!

V.

Sauerkraut Izidor pénzügynök a vasuton egy kollégájával alszik. A kolléga éppen kvart-kassza kontrát mond be uhuval, mikor a vonat egy nagyot füttyent és megáll. Sauerkraut kinéz az ablakon, meglátja az állomás nevét s a következő percben ijedt arccal ugrik föl és állva folytatja a kártyázást.

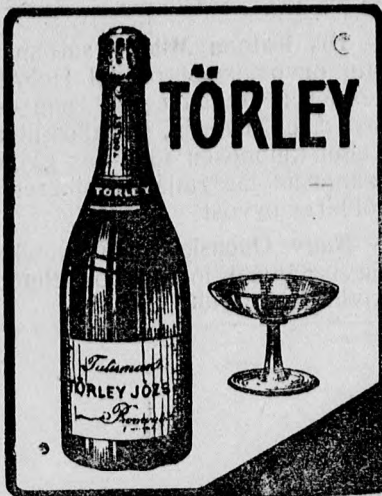
A kolléga, aki ez alatt szerencsésen elveszti a kontrát, sőt az uhut is, méltatlankodva támad rá Sauerkrautra.

— Mi a fenének áll föl maga egy ilyen nagy partinál? Most mindent elvesztettem. Ha ülve marad, fényesen megnyerem a pártit.

— Na ja, — feleli rá fontoskodva Sauerkraut — hát maga nem nézte meg, hogy micsoda állomáson voltunk?

— Nem én! Hát hol voltunk?

— Illaván! Ott csak nem fogok ülni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Törvényszéki főtárgyalások. A debreceni kir. törvényszék, mint büntető bíróság előtt a jövő hét folyamán a következő főtárgyalások vannak kitűzve: Deczember hó 16-án. Kandó Ferenc hivatalból üldözendő rágalmozás vétsége. Jancsi Imre hamis pénz csalárd használatának büntetése. Deczember 17-én. Szabó István és társa lopás büntetése, Elek Sándor és társa lopás vétsége, Fekete Sándor és társa lopás büntetése, Gencsi Irén lopás vétsége, Bónizs József lopás büntetése, Farkas Izidor csalás büntetése. Deczember hó 18-án. Mészáros Sándor és társa hatóság elleni erőszak büntetése, B. Nagy Antal lopás büntetése, Sorján Flóra családi állás elleni büntetése, Czenke Péterné gondatlanságból okozott emberölés vétsége. Deczember 20-án Kviatovszky Gyula sikkasztás büntetése, Schmidt Károly sikkasztás büntetése, Gémes Ferenc lopás büntetése, Lévai Antal súlyos testisértés büntetése.

A mátészalkai pénzhamisítók. Ez év elején Bori Istvánné mátészalkai asszony lakásán megjelent Szántó János nagyenyedi gazda és beszéd közben előadta, hogy most könnyen meglehetne gazdagodni, ha az embernek pénze volna.

— Hogy-hogy? — érdeklődött az asszony, kinek ura Amerikában dolgozott és keserves munkájának gyümölcsét haza küldözte.

— Ismerek egy társaságot — mondta a gazda — amelyik olyan tökéletes koronásokat és 20 filléreseket tud készíteni, hogy még a bankosok sem ismerik fel.

Azzal kivett zsebéből néhány igaz pénz darabot s azt mint hamisítottat mutatta fel. Ami által meg is nyerte az asszony bizalmát s ez apródonként mintegy 1300 koronát adott át neki és társának. Kapott is érte vagy 9 kilogramm ólom és cink hamisítványt, melyen alaposan rajtavesztett. Olyan rossz hamisítványok voltak. A csendőrség úgy őt, mint a társaságot elfogta s az ügyet a debreceni kir. ügyészség elé terelte. A ma tartott tárgyaláson a debreceni kir. törvényszék a banda tagjai közül ifj. Szántó Jánost egy évi, Nagy Józsefet kilenc havi és idősb Szántó Jánost az ügy értelmi szerzőjét, akit Karsay Sándor dr. fiatal ügyvéd védett előkelő jogi készséggel és temperamentummal 4 havi, Kazinczy Györgyöt 21 napi fogházra ítélte. Bori Jánosné hamis pénz forgalomba hozata miatt 14 napi fogházat kapott. Valamennyien felebbeztek.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	767
Osztrák hitel	597 50
4 százalékos koronajáradék	82 75
Allamvasút	859
Jelzálogbank	402
Rimamurányi	668 50
Salgótarjáni	89
Köszti vasút	689 25

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5¹⁵/₁₆ %, Berlin 6 % London 4³/₄ %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svars K. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése	
Buzs októberre	11 98
1913. áprillisa	10 48
Rész 1913.	11 13
Zab 1913.	7 78
Tengeri 1913. augusztusa	
Tengeri szept.	
Tengeri	

Készára 5-tel olcsóbb.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Jurka Dimitru Szászváros, Sócz és Sciby Gyergyóditró, Fried Hermann Debrecen, Benkő János Rimaszombat, Knéner Alexander Zágráb, Grünfeld József Enying, Durigó Viktor Belényes, Klein H. Tiszafüred.

Ingatlanok forgalma.

Gulyás Matyás és neje Vas Juliánna veszik Gulyás Sándortól 1192 négyszögöl egye ki szöllőjét 800 koronáért.

Kozák András veszi özv. Kozák Mihályné Horváth Zsuzsánnától ondódi szántóföldet 5000 koronáért.

Kozák András veszi özv. Kozák Mihályné Horváth Zsuzsánnától Fancsika kasszálót 6000 koronáért.

Suba Sándor és neje Szabó Juliánna veszik Hajdu Péter és neje Gulyás Juliánnától Csígekerti házát 6000 koronáért.

Szepesi Sándor és neje Nyiri Juliánna veszik közv. Kovács Jánosné Kerek Zsuzsánnától 996 négyszögöl ujosztású szántóföldet 400 koronáért.

Nemzeti kávéház

Petőfi-tér 9. szám.

Ma és minden nap este, úgy szintén minden vasárnap délután is Matyók Péter tamburica zenekara 6 ének és táncosnő közreműködése mellett hangversenyeznek. Belépti díj nincs.

Regény-csarnok.

A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenyei József.

(Folytatás.)

XIV. FEJEZET.

Az éjjeli látogató.

Háromnegyed tízet mutatott a társalgó órája, mikor az édesapám elment, hogy aludni térjen és ott hagyott bennünket, Esztert és engem a társalgóban magunkra. Még hallottuk nehéz lépéseinek tompa zaját, amint ment fel az emeletre, míg az ajtócsapódás fenn az emeleten nem jelezte, hogy az öreg ur a szobájába ért.

Az egyszerű olajlámpa az asztalon kísérteties fényt szórt a régidivatu tölgyfabutorokra és az árnyékok hosszú, formátlan, fantasztikus figurákat terpesztettek a pad-

Nagy karácsonyi ocassio!

Kivételes olcsó árak karácsonyra ajándéknak alkalmas gyönyörű nyakkendők, gallérvédők, zsebkendők, illatszerek, kézelőgombok oo

Lengyel utóda, Frank Imréhez oo a Dreher mellett. oo

„József Főherceg Szálló“

BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 K-tól feljebb. Gőzfűtés, lift. Intányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben. oo

VIII., BAROSS-TÉR 2. SZÁM.

lón végig. A nővérem fehér, ijedt arca szinte kivilágított ebből a fantasztikus környezetből és megdöbbenően hasonlított egy Rembrandt-arc kép beállításához.

Az asztalnál egymással szemközt ültünk. Egy hang se törte meg a rettenetes csendet, csak az óra ketyegése és künn a kerítésajtó csikorgása hallatszott néha-néha.

Volt valami irtóztató e rettenetes csendben. Egy-egy későnjáró paraszt fiúyölése valóságos megváltásként hatott ránk és figyeltük az utolsó hallható hangot is, amint hazafelé ballagott.

Eleinte kerestünk valamelyes kifogást: ő kötögetett, én olvastam, hogy legyen mivel igazolni a hallgatást és a néma szótlan-ságot. De hamar abbahagytuk a hiábavaló áltatást és csak ültünk ott egymással szemben, néma ijedtségben, kérdő, megdöbben szemekkel tekintgettünk fel, amikor a tűzben a fa nagyobb roppant, vagy az udvaron egy-egy patkány zörgött a bokrok száraz galyai között. Nehéz villamosáramok ültek a levegőben, ami egy nagy katasztrófa sejtelméivel nehezedett a mellünkre.

Felálltam és kinyitottam a folyosóra nyíló ajtót, hogy az éjszaka hűs szele becsapjon hozzánk is és végigszántsza égő homlokunkat. Rongyos felhőfoszlányok usztak fenn a magasban az égbolton keresztül, néha-néha a hold kikandikált a lyukas foszlányok közül és megfürdette az egész vidéket hideg, ezüstös sugaraiban.

Ahol az ajtóban álltam, onnan láthattam a cloomberi erdő szélét, bár maga a ház nem látszott az emelkedő dombtól, amely az erdő széle és a vár között elterült. A hugom azt indítványozta, hogy sétáljunk egyet künn és felvette a nagykendőjét, a fejét is betakarta vele, elmentünk egészen a domboldalig és nézegettünk a vár irányában.

Ma éjjel nem égtek a lámpák Cloomberben. Az ablakok sötéten tátongtak. A háztetőtől a pincéig egy fénysugár nem látszott

az óriási épületből. Hosszu, nagy tornya sötéten nyulott fel a fák között, melyek körül-vették és inkább egy óriási szarkofágnak látszott, mint emberlakta helynek.

A mi tul-, sőt agyoncsigázott idegzetünk valami retteneteset képzelt ebben a sötétburkoltságban. Egy ideig még bámultunk bele a nagy sötétségbe, néztük az elmosódó vonalakat, aztán elindultunk megint hazafelé és letelepedtünk ismét a társalgóban. Vártunk és vártunk, nem tudtuk mire, de mégis azzal az abszolút bizonyossággal, hogy valami rettenetes tapasztalatot rejt még ma számunkra ez az éjszaka.

Körülbélül éjfél lehetett, mikor a hugom hirtelen felugrott, felemelte az ujját és figyelemre intett.

— Hallasz valamit? — kérdezte.

Megerőltettem a füleimet, de sikertelenül.

— Nem. Semmit.

— Gyere az ajtóhoz, — mondta remegő hangon.

— Az ajtóhoz? Megyek.

— Most hallod?

— Mi az?

Az éjszaka csendjében tisztán kivehettem egy tompa, morgó csörömpölő hangot, észrevehetőleg folytonos volt, de halk és el-tompuló.

— Mi az? — kérdeztem halk hangon.

— Egy ember fut mifelénk, annak a hangja.

— Lehet.

A hugom erre hirtelen elvesztette az utolsó erejét is önuralmának és az asztal lába előtt térdre ereszkedett és hangosan kezdett imádkozni azzal a halálraijesztett komolysággal, amit csak benső, leigázó rettegés tud előidézni és itt-ott félig hisztérikus zokogásba fulad.

Most már elég tisztán kivettem a han-

got és meggyőződtem róla, hogy a gyors, női ösztöne nem csalta meg és valóban egy futó ember lépteinek a zaja volt.

(Folyt. köv.)

Luna

kötő, asszonyok és leányok részére

kimutatható igazolványokkal az összes női orvosi tanárok melegen ajánlják. — Utánzások ezen előnnyel nem bírnak.

Ismertetéseket küld a Luna főraktár Wien, IX., Framergasse 3. A Luna-kötő az összes idevágó üzletekben kapható. — Debreczeni raktárak:

Nagy András és Vitárius Sándor kőtszerészeknél; Goldstein Karolin és Braun Adolfné fűzőkészítőknél.

o | o tőknél. o o

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

2832 1912. v. k. szám.

Lorilleux Ch. és Tsa

a világ legnagyobb és legrégebb nyomdafestékgyára és a „La Bengaline“ zománccfesték, védőfesték és kencék gyártása.

1900. párisi világkiállításon, versenyen kívül, jurytag. — 1910 brüsseli világkiállításon 2 Grand-Prix

Iroda és raktár: Budapest, Ferencz József-rakpart 27. Telefon 37-58.

Gyár: Budafokon.

Fényes és fénytelen festékek! Különlegességek!

Festékek

vasuti kocsik, városi és vasuti vonatok festésére.
fürdőkádak és fűtőtestek (radiateur) festésére.
hajók festésére és vizalatti festésre.
fa- vagy fémtárgyak védelmére.
Különféle szárító- és egyéb kencék.

„La Bengaline“

használatra teljesen kész festék, mely önmagától zománccozódik.

„La Bengaline“

ellentáll minden időjárásnak és bármely anyagra használható.

„La Bengaline“

1 kiló festék 10 négyzetméter fedésére elegendő, fedőképessége és egyszerű kezelése nagy megtakarítást jelent.

„La Bengaline“

egészségügyi szempontból is megfelelő, mert üvegszerű felülete megakadályozza a por leülepedését és gyakori mosást kiáll anélkül, hogy színéből vagy fényéből veszítene.

„La Bengaline“

77-féle színárnyalatban kapható.

Árjegyzékkel kívánatra szívesen szolgálunk.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár

ugy az alatt felsorolt, mint a kimaradt áruk mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Eredeti francia fűzők	K 1 60-tól
1 Barchet blouz	K 1 50
1 Delin blouz	K 2 50
1 Gyapjuszövet blouz	K 3 —
1 Csipke blouz	K 3 40
1 Flanel pongyola	K 5 —
1 Gyapju pléd	K 3 50
1 Gyermekruhák	K 1 50
Selyem férfi nyakkendő	K — 70
1 pár szarvasbőr keztyű	K 1 90

Csipke, selyem, gáz, marquiset. —

Bársony és posztó blouz különlegességek.

Bársony, szövet és barchet GYERMEKRUHÁK-ban óriási választék. Uri, női DIVAT FEHÉB-NEMCEK, HARSNYÁK. Leánykabátokban nagy választék.

Reichmann divatáruházában

Debreczen, Piacz-utca 85. Royallal szemben.

A karácsonyi vásár tart dec. 31-ig.

500 koronát

szettek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájtást kap, vagy szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/1y Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden gyógyszer szertárban és drogueriarban. Csakis „Bartilla fogvil-” kéren. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. O hely-ekre nol nem kapható. bármintve küldök 7 üvegre 5 kor. 80 fillérért.

Hol lehet? olcsón és jól bevásárolni?

Csakis a

KISTEMPLOM-BAZÁRBAN

Rózsánál:

Szil peluches kabát	100 K
Hosszu bársony kabát	50 K
Rövid	30 K
Himalaja Raglán legfinomabb	40 K
Angol double kabát	28 K
Szines Raglán	16 K
Backfisch Raglán minden színben	14 K
Gyermekkabát Raglán minden színben	11 K

Nagy választék női kalapokban.

„Mona Lisa” minden színben csak 5 korona. Puha filc bársony kalapok 10 korona.

Óriási választék posztó-, selyem és bársony bluzokban.

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien

II. Kurzbaugasse 3.

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél Debreczen.

NIGRIN

a legjobb czipókrém az egész világon. Az

eddig világhírű wiksznek vitriol nélküli gyártása is.

St Fernelndt, Wien III.

cs. és kir udvari szállító. — 80 éves gyári lennállás.

Gyönyörű **karácsonyi ékszerek**
meglepő olcsón
SÁNDOR ÁRMIN
óras és ékszerész
Plac-utca 41. (Dreher sörcsarnok mellett.)

1913 **Megjelent** 1913
A MAGYARORSZÁGI SZALLODÁK, VENDEGLŐK ÉS KÁVÉHAZÁK

Cimtára

II. évfolyama 1913. évre. — Tartalmaz 1200 helységből:

2286 szálloda címét	11.239 vendéglő címét	2260 kávéház címét
---------------------	-----------------------	--------------------

Pontos! **Összesen 15.785 címét!** Megbízható!

A címtárban jelezve van a tulajdonos neve, az üzletek címe és berendezése, világítása, fűtés, omnibus, a szállodai szobák száma. A helység lakosainak száma, vasut, posta, táv-irat és telefon állomás, gyógyfürdők stb. stb.

Ára 10 korona.

Megrendelhető a Magyarországi szállodák, vendéglők és kávéházak címtára kiadóhivatalánál:

1913 Budapest, V., Pozsonyi-ut 4/d. szám. 1913

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél karácsonyra nagy árleszállítás.

Téli ruhaszövet 115 cm. széles métere K 2. — Karácsonyi ára	1 K 20 f
Angol divatszövet 135 cm. széles métere K 3.40 Karácsonyi ára	2 K 20 f
Double kosztümbelme 140 cm. széles métere K 5. — karácsonyi ára	3 K — f
Francia gyapju Delin métere K 1 80 Karácsonyi ára	— K 90 f

Blouse és ruhaselymek métere K 3, 4, 6. — Karácsonyi ára	1, 2, 3 K
Szines bársonyok métere K 2.50 Karácsonyi ára	1 K 40 f
Jó mosó cosmanosi kartonok métere 90 fill. Karácsonyi ára	— K 44 f
Divat flanel vелеzek métere K 1 karácsonyi ára	— K 55 f

Kézitáskák, köpenyek, sálók, kendők rendkívüli leszállított árban!

Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójaratok

Rotterdam-Newyork-Kanada között.

Iroda: Budapest, VII., Thököly-ut 10.

Fehér
bársonypuha
kezek
Friss
viruló
arcbőr

Dr. DRALLE-féle MALATTINE

által érhető el. Zsíradékmentes bőrkrém. Glycerin és méz. Segit egy éjen át.

Csodálatos hatása

merev és szakadozott bőrre.

Ára K — 70 és 121.

Kapható az összes illatszerekkereskedésekben, drogeriákban, finomabb fodrászüzletekben, valamint a gyógyszerárakban.
Georg Dralle, Bodenbach a. E.

A dr. Szelényi-féle szépitőszerek

és pedig a DR. SZELÉNYI-FELE LILÍOMTEJ-CRÉME 2-3 nap alatt minden arcot fehérré, simává és üdévé varázsol. Eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, pattanást, ráncokat stb. Teljesen ártalmatlan. Ára 1 korona. A DR. SZELÉNYI-FELE LILÍOMTEJ-SZAPPAN kellemes illatu, nem lugos, tartós és üdítő hatású. Ára 70 fillér. — A DR. SZELÉNYI-FELE LILÍOM-PUDER megvéd a nap és szél befolyása és arctisztatlanságok ellen. Ára 1 kor.

**Főraktár: Kossuth Lajos gyógyszertár
és vegyészeti laboratórium
Debreczen, Piac-u. 30.
Dr. Szelényi Árpád gyógyszerésznél.
Postai szétküldés naponta többször.**

3494 - 1912. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bilkei János végrehajthatónak Bánó János és társai h. pályi lakosok ellen folytatott végrehajtási ügyében 600 kor. tőke, ennek 1906. évi október hó 4-ik napjától járó 5% kamatai, 103 kor. 55 fillér már megállapított végrehajtási és az árverést jelenleg 15 koronában megállapított, valamint a még felmerülendő költségekből álló követelése kielégítése céljából Bacsó Péter árverési vevő és a feltételeket nem teljesítő ellen a h. pályi-i 59. sz. betétben 1361. és 1362. hrsz. a. felvett szőlőföldekre 782 korona és 10 fillérben megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az **1912. évi december hó 31-ik napjának d. e. 9 óráját** Hosszupályi község házához kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitétt ingatlan a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$, (két-harmad) részen alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a.

Az árverezni szándékosok tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál vagy H. pályi község házában tekinthetők meg.

Derecske, 1912 november hó 16-án. A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Jákó s. k. kir. járásbíró.

Nézzé meg a

Donogán és Somossy

feltűnést keltő kirakatait.

Debreczen, Kistemplombazár.

Semmering

2 órányira Bécestől.
3000 láb a tenger
színe fölött.

Elsőrangú télisporthely.

Panhans szálloda a hozzátartozó János főherceg nagyszállodával, 400 szoba. Legnagyobb kényelem. Az Osztrák Télisportkör székhelye. December közepétől március végéig naponként két hangverseny, sporttársasjátékok, művészi akadémiák, humorisztikus esték, jelmez- és jégünnepély, 1 mester-ski-ugrómérkőzés (Európában a legszebb), 4 gyakorló-ugrómérkőzés, 1 mű-bob futópálya, 4 ródipálya. Villamos felvonó, mely a kiindulási ponthoz való visszajutást a sportszerszámokon (bobsleigh és ródli) lehetővé teszi; nagy skiterületek, Korcsolyázótér. Minden vasárnap télisportünnepélyek, naponként ródlifutás, skiugrás. Télisport-tanítók Skikjöring-utazások, gyinkhanajátékok. Farsangi ünnepek.

Ujdonság! Törv. véd. Styria-
UNIVERSAL
kötőgép

az összes pamutvastagságok
kötésére, akár finom, akár durva.
„Styria“-kötőgépgyár Grác 102.
Ismeretések ingyen. Legelőbb ár.
Részletfizetés is. Képv. kerestetnek.

ANNAK A TITKA,

hogyan fiatalok és szépek
együnk, megvan oldva az

„OJA“ CSODASZAPPAN

egyszerű használata által. Az „OJA“ szinte meglepő hatású szépitőszert, mely az arcbőrnek viruló színezetet kölcsönöz. Az arcbőr minden tisztátalansága eltűnik. „OJA“ használata mellett a legduzzadtabb kezek előkelők, gyöngédek, tiszták és finomak lesznek.

Egész doboz 2.- K.

Kis doboz 1.- K.

Ügyeljünk gondosan az „OJA“ névre, mert csomagolásainkat csalódásig utánozzák.

Debreczenben kapható: Központi drogériában Piac-utca 20., Stern József és Testvére r-t.

Amerikai Czipő Részvénytársaság

American Shoe Company Ltd.

Debreczen, Piac-u. 44.sz.

!! 1085 !! Helyi, megyei és interurbán telefonszám !! 1085 !!

Elsőrendű valódi amerikai női-, férfi- és gyermekczipő- különlegességek kizárólagos raktára.

Divatos formák!

Kérje képes árjegyzékünket.

Kitűnő anyag!

3512 1912. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Derecskei Nép-bank végrehajtónak Rokonai János és neje derecskei lakosok ellen tolytatott végrehaj-tási ügyében 500 kor. tőke, ennek 1912. évi augusztus hó 10 napjától járó 6% kamatai, 6 kor. 20 fill. óvási díj, 1/3% váltó díj és 71 kor. 66 fill. már megállapított végrehajtási és az árverést jelenleg 28 kor. 30 fillérben megállapított, valamint a még felmerülő költésekkel álló követelése kielégítése cél-jából a derecskei kir. bíróság területén levő, a derecskei 1769. sz. betétben 1399. és 1400 hrsz. a. felvett házassági betétekre 835 koroná-ban megállapított kikiáltási árta a végre-hajtási árverést elrendeli és annak fogana-tosítására határidőül az **1913. évi február hó 6. napjának d. e. 9 óráját** e bírósá-g árverési term. be kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az ár-vevényre kitétt ingatlan a kikiáltási ár 2/3 (két-harmad) részén aul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óva dékkes értékpaprral a kiküldött kezhez letenni, vagy az 1831 LX t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál tör-tént előleves elhelyezéséről kiállított szabá-y szerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, úgy Derecske község házában tekinthetők meg.

Derecske, 1912 november hó 21-én. A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

J. K. s. k. kir. bírós.

Fióközlet megnyitás!

Csapó-utca 18. szám.
(Volt Balázs-féle gyógyszer-tár.)

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közön-zőséget, hogy a Márton Ferenc-féle **rőfös, rö-vidáru és késznőruha üzletét megvettem.** Ezen helyiséget ujonnan berendezve áruimat a **legolcsóbb árak mellett ajánlom**, — u. m.: mosó barchetek 18 fillértől feljebb, mosó flanel-ek 26 fillértől feljebb, mosó kartonok 36 fillér-től feljebb, mosó delinek 36 fillértől feljebb, kész női bluzok 80 fillértől feljebb, kész női aljak 2 koronától feljebb, kész női pongyolák 3-50 koronától feljebb. Továbbá minden nagyságban gyermekruhák 1 koronától feljebb, szövetek, vásznak, zefírek, paplanok és igen sok elő nem sorolt áruk. — Kérem ezen üzletem felkeresni és az áruim jóságáról és olcsóságáról meggyőződni. o | o Tisztelettel o | o

Molnár V. J. és Társa

Főüzlet Kossuth-utca. (Városház alatt.)

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobba

RÉTHY-féle pemetefü csukorkánál!

Várára-oknál azo- az vigyazzunk é határozot-tan RÉTHY-féle k rjünk, mivel sok hazontalan- társunk van, az eredeti ek minden egyes da- ra j n rajta van a Réthy-évé

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható.

632 Telefonszám 632

Halmágyi

főüzletében
Debreczen, Piac-utca,

a főpostával szemben,
tulzsfolt raktár miatt az alábbi cikkek-ből
NAGY OCCASIO

eladást rendez, melyre az igen tisztelt vá-sárló közönség figyelmét felhívja

- Női felöltő hosszú, színes . . . K 20'—
- Női felöltő hosszú, fekete . . . K 18'—
- Női felöltő hosszú, sötétkék . . . K 16'—
- Női felöltő „szörmenyak . . . K 30'—
- Angol costum, színes . . . K 30'—
- Szörme garnitúra, Muff és Boa . . . K 16'—
- Püschkabát hosszú . . . K 90'—
- Bársonykabát . . . K 30'—
- Delain- és szövetpongyola . . . K 19'—
- Bársonybluz, színes . . . K 6'90

Eredeti párisi és berlini

MODELLEK ::

rendkívül olcsó árban. Ugyisintén bluzok, pongyolák, costumok, női és leány felöltők, intézeti ruhák, városi bundák, szörmekabátok és seaplüsch felöltők óriási választékban.

Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.

! Estélyi köpenyek !

Intézet **kereskedelemtudományi** tanfolyamok részére: Mester Frigyes, az Európa határain tul ismert előbbi Kereskedelmi Akadémia Leipzig, volt tulajdonosa. Ismertetéseket ingyen küld az oo o igazgatóság. o oo

Magyar Fém- és Lámpaárugyár

Részvénytársaság
debreczeni fiókja
Piac-utca 85.,
a Royal-szállóval szemben.

Ajánlja
az őszi időnyre a legújabb stylus

petroleumlámpáit, villany- és légszeszesillárait, valamint

diszmutárgyait
a legolcsóbb kivitelűtől a legpazarabbig.

Hazai gyártmány.
Ujdonságok megérkeztek
Valódi Királyolaj.

Kerjük a nagyérdemű közön- séget, raktárunkat becses lá- togatásával megtisztelni.

ELADÓ

Tiszafüreden a piactéren 586. sz. a.

levő — bármily üzlet céljaira alkalmas — LAUCHTER-féle

h á z.

Vevők értekezhetnek Tiszafüreden özvegy Herczeg Ignácnéval, — vagy Fegyverneken Kun Farkas községi o o főjegyzővel. o | o

Megbecsülhetetlen

és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál **rheuma, köszvény, hú- lés okozta hasogatódás, nyilallás és szuródásoknál** a kiváló hatásu

Csillag növénysszesz.

Hírát és közkedveltségét külö- nösen annak köszönheti, hogy fent nevezett bajoknál kitünő hatása van és már rövid idej hasz- nálat után javulás és gyógyulás áll be.

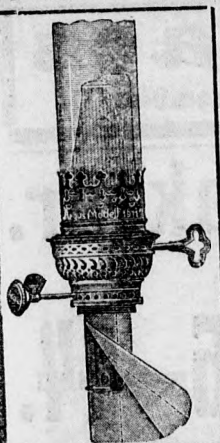
Gyomorgyengeség, szélgörcs, fej- lájás, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál

Stella növény essentia fluid"-nak
1 üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitünő gyógyhatásu szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismer-tette tette ugyannyira, hogy a legelter-jedtebb házi szereknek tekinthetők.

Kapható a készítő REICHARD SÁNDOR **Csillag gyógyszer-tárában** Debreczen, Árpád-tér.

Mindenütt izzófény! (Pótolja a szénázt és a villamos világítást)
Mindenütt káprázatos fényes világosság!

Petroleum-izzófény-égő
„ARGUS”
Modell 1911.

Aranyérmek: Páris, London.
Az 1911-es modellel végre sikerült egy égőt előállítanunk, amely az **összes követelményeknek megfelel.** Ez a leg-tökéletesebb és egyetlenegy más rendszer még csak meg sem közelíti. Azonnal ég, szagtalan, olyan világos, mint a légszesz, egy liter 15-18 óráig ég.

Könnyebben kezelhető, mint a közönséges lámpa. **Mindenütt alkalmazható,** csak a me-dence csavarnyilásának átmérője közlendő.
Ára hálival és lámpaüveggel **7 50 korona.**
Pót-izzótest **50 f.** Pót-lámpaüveg **40 f.**
Az összes rendszerű izzótestek saját gyártása. Árjegyzéket világítási cikkek-ről, petroleum-kályhák-ról és ujdonságokról ingyen és bér-mentve. Fizetőképess képviselők és kereskedők korestetnek.

GASLÜHLICHT-INDUSTRIE. Hauptdepot: Josef Hirsch
Wien, VIII., Kochgasse 3.

BAJOR IGNÁCZ
BUDAPEST
ÉPITKEZÉSI VÁSÁNYAGOK
ÉS GÉPEK RAKTÁRA
TELEFON: 14-37

Budapest, V., Szemere-u. 20.

Karácsonyra
nagy árleszállítás!
Grünfeld Adolf és Társa
 férfi- fiu- és gyermekruha-áruházában
Debreczen,
Kistemplom mellett.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknel a legkitünőbb háziszser a
Hollandi

Gyomorsepppek

Egy üveg ára 40 fillér.
 Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legjobb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

BÉCSI KIEGYEZÉSI IRODA

elvállalja az olyan cégek rendezését, melyek fizetési zavarokkal küzdenek, akkor is, ha perlés vagy zálogolás alatt állanak, a legkulsabb feltételek mellett. Kiegyezési tőkepénzről, esetleg jóállásról szükség esetén csekély költség ellenében gondoskodás történik. Megkeresések **Frank L.** kiegyező címére Bécs, III., Weissgärberstrasse 8. sz. alá intézendők.

NEIGE DE FLEURS

"VIRÁGHÓ"

az új fajta, tudományosan készült

kéz- és arczkrém

a jelenkor legjobb hygienikus pipereszer.

Tuba 80 fill. Mindenütt kapható. Doboz K 1-60.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Karácsonyra nagy árleszállítás!

Mindenkinek érdeke, hogy most üzletemet, ebben a rossz pénzviszonyokban fölkeresse, mert aki nálam vesz, sokat takarít meg. Igen sok áru érkezett a karácsonyi árusításra minden áruból.

Kérem a kirakatokat megtekinteni!

1 mtr 120 c. széles kosztüm szövet mtr most — kor. 72 fill.
 1 mtr francia grenadin bordürrel is 1 kor. 10 fill.
 1 mtr bársony több színben most 1 kor. 20 fill.
 1 drb selyem schál igen szép 2 kor. 10 fill.
 1 drb gazé selyem schál igen divatos 2 kor. 60 fill.
 1 mtr selyem batiszt ujdonság — kor. 34 fill.
 1 drb gallérvédő most csak — kor. 40 fill.
 1 drb gallérvédő selyem sok színb. 1 kor. 20 fill.
 1 drb női ing finom sifonból csak 1 kor. 36 fill.

1 drb gyermekruha szép kivitel! 1 kor. 36 fill.
 1 mtr selyem minden szín — kor. 90 fill.
140 c. széles kosztümkelme minden szín- és kivitelben meglepő árban.
 1 drb vattás paplan 1 személyes 4 kor. 20 fill.
 1 mtr barchet, flanel 75 c. széles — kor. 36 fill.
 Diszek, csipkék, **szőnyegek**, függönyök, **kötények**, **harisnyák**, **bolero**k, hencser takarók, **blouse** **kelmek**, **tricot**, schál **kendők**, **vásznak**, **zefi**rek mind meglepő jutányos árban.

Ifj. Molnár Lukács

Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben.

Linoleum

gyári raktár.

Telefon: 6--44.

Haas Lipót Debreczen, Piac-u. 58. sz., megyeház mellett.

Olcsó karácsonyi árak.

Linoleum szőnyeg-osztály:

1 mtr Linoleum-szőnyeg 67 cm	K 1-70
1 » Linoleum-szőnyeg 90 cm	K 2-15
1 » Parafa-linoleum 67 cm	K 1-95
1 » Parafa-linoleum 90 cm	K 2-60
1 □ mtr Linoleum-szőnyeg	K 2-50
1 □ mtr Parafa-linoleum	K 2-85
1 □ mtr Sima-linoleum	K 3-45
1 □ mtr Inlaid-linoleum.	K 4-50
1 drb Linoleum-szőnyeg ^{200/250}	K 17-20
1 » Linoleum szőnyeg ^{200/300}	K 21.—
1 » Parafa-linoleum	K 14-25
1 » Parafa-linoleum ^{200/250}	K 17-10
1 » Linoleum-mosdóelő ^{300/95}	K 1-90
1 » Linoleum-mosdóelő ^{70/100}	K 2-90
1 » Parafa-mosdóelő ^{70/115}	K 3.—
1 » Parafa-mosdóelő ^{90/130}	K 4-50

Szövet szőnyeg-osztály:

1 mtr Juta-szőnyeg 65 cm la	K —80
1 » Juta » 90 » la	K 1-75
1 » Brüsszeli» 70 » la	K 2-70
1 » Brüsszeli» 90 » la	K 3-85
1 » Velvet » 70 » la	K 5-90
1 » Velvet » 90 » la	K 8-50
1 » Ridderminsterszőnyeg 90 » la	K 4-80
1 » Hollandszőnyeg 90 » la	K 5-50
1 » Juta Smyrna-szőnyeg ^{200/300} cm	K 16-25
1 » Perzsa im. » ^{200/300} »	K 27.—
1 » Tapestry » ^{175/250} »	K 22-50
1 » Tapestry » ^{200/300} »	K 33-75
1 » Biskra » ^{175/250} »	K 44.—
1 » Biskra » ^{200/300} »	K 64.—
1 » Velvet Special » ^{200/300} »	K 72.—
1 » Argaman » ^{200/300} »	K 97.—

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.